

TRANSCRIPT VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE LAREN
d.d. 5 juli 2023

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter: Goedenavond, dames en heren, het is acht uur. Ik verzoek de leden van de gemeenteraad hun plaatsen in te nemen. Van harte welkom, niet alleen aan de leden van de gemeenteraad maar ook aan de leden van het college en bovenal aan iedereen op de publieke tribune. Ik zie veel betrokken inwoners, ook mensen betrokken bij politieke partijen. Ik zie zeer gewaardeerde medewerkers van onze BEL organisatie, wat fijn dat jullie er zijn en ik heet natuurlijk ook welkom iedereen die thuis meeluistert. Dit is de laatste raadsvergadering van het jaar. Laten we hopen dat hij niet zo stormachtig verloopt als eigenlijk de hele dag het weer is gegaan. We hebben overal ook losse takken en hier en daar een omgevallen boom in het dorp, wordt nu aan gewerkt om dat allemaal op te ruimen. Ook een groot woord van waardering aan alle hulpdiensten die vandaag paraat stonden en nu in actie zijn om de weg weer vrij te maken. Wij hebben vanavond op de agenda eigenlijk gezegd twee grote besprekingsstukken. Dat is de bespreking van de jaarstukken van de gemeente Laren over het jaar 2022 en de kadernota voor het jaar 2024. U heeft allen kennis kunnen nemen van de agenda. Mag ik de agenda als zodanig vaststellen, waarbij dient te worden opgemerkt dat wij berichten van verhindering hebben van mevrouw Jacqueline Timmerman voor Liberaal Laren en mevrouw Frederique Fontaine van D66, beide zijn ziek? Kan ik de agenda's vaststellen? Dat is het geval. Het ons ook welkom, ik vergeet het gewoon, de belangrijkste man van vanavond, onze accountant Erik Vriesen. Wat fijn dat u er bent.

2. Vaststellen lijst ingekomen stukken

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt twee, het vaststellen van de lijst van ingekomen stukken kunnen we de lijst als zodanig vaststellen? Mevrouw Van Dorst-Brakel.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ik had alleen een vraag of wij het onderwerp Brinkbus in de commissie mogen bespreken?

De voorzitter: Dat is heel goed. Dat geleiden we door, dat verzoek naar het presidium en dan agenderen we dat voor de eerstvolgende commissie. Dat duurt wel een tijdje, trouwens. Die hebben we pas weer in september. Dan stel ik hier lijst van ingekomen stukken vast en kom ik bij de jaarstukken.

3. Jaarstukken gemeente Laren 2022

De voorzitter: Daar hebben wij geen orde met elkaar voor vastgesteld om te werken met algemene beschouwingen maar ik heb begrepen dat de heer de Jong toch een algemene beschouwing heeft geschreven voor de jaarstukken. U had er zin in en dat waarderen we gewoon. Maar dan kunt u die gewoon gebruiken in de termijn want u krijgt een termijn en dan kunt u dan uw tekst voorlezen als u zich daarin wenst te beperken, net zoals de overige leden van de gemeenteraad. Dan voor de jaarstukken ga ervan uit dat alle partijen het woord willen voeren. Kijk ik eerst naar de fractie van Larens Behoud. Dit is nog de jaarrekening. Ik ga u even helpen, allemaal weer fris, even rechtop zitten. Wij hebben dus eerst het agendapunt drie. Dat zijn de jaarstukken, die proberen natuurlijk zoveel mogelijk technisch te behandelen. Dat doen we als volgt. U kunt eerst allemaal het woord voeren en dan ook vragen stellen en dan gaat allereerst de accountant daarop reageren en ook zijn beschouwing geven op de jaarstukken en de staat van onze administratie en daarna gaat ook de wethouder zijn termijn gebruiken om daarop te reageren. Dus we behandelen eerst de jaarstukken en pas bij de kadernota kunt u uw algemene beschouwingen houden.

Onbekende spreker: Voorzitter, ik had dan eigenlijk een vraag: is het dan niet wijs dat eerste accountant zijn bevindingen geeft op jaarstukken, want die hebben wij ontvangen om vervolgens onze vragen en reactie daarop te kunnen geven? Dat lijkt mij een prettige volgorde.

De voorzitter: Dat kan en als je dat allen wenst, doen we dat zo. Wat plezierig is aan eerst een termijn van de zijde van de raad, dan weet de counter ook waar jullie vragen liggen en dan kan ik die meteen in zijn inleiding meenemen. Als u zegt: wij willen eerst graag even naar accountant luisteren en dan reageren. Zullen we eerst gewoon een rondje raad doen? Dan weet de heer Friesen ook wel waar hij zijn tijd aan kan besteden. De heer Loeff, gaat u gang.

De heer Loeff: Voorzitter, dank u wel. We hebben de jaarrekening laat gekregen en dat was eigenlijk jammer want daardoor hebben we weinig tijd gehad om het goed te kunnen bestuderen en het is al een heel pakket en het is elk jaar een ingewikkeld pakket. De jaarrekening heeft heel veel onderdelen op cijfers en uiteindelijk is het een jaarrekening die niet zo is als de van een andere organisatie, een groot bedrijf, et cetera. Dus dat maakt het ook weer lastig. We hebben ook een toelichting gekregen althans onze mensen uit de commissie van de ambtelijke zijde en dat heeft eigenlijk heel veel vragen die we hadden op inhoud kunnen verduidelijken. Dus daar zijn we heel blij mee. In die zin hebben we geen technische vragen over de getallen en dat is denk ik ook heel goed dat we die op die manier afvangen. Tegelijkertijd hebben we het verslag van de accountant gekregen en dat verslag, dat roept toch wel op tot wat vragen en vandaar dat ik ook dacht van het zou fijn zijn als de account het daar eerst zelf een aantal opmerkingen over geeft. Maar goed, ik wil ze wel aanhalen waar we het graag over zouden willen hebben. Dat is eigenlijk over om het maar even zeggen: de krakkemikkige staat van hoe het jaarrekeningproces verloopt bij de BEL organisatie. We hebben dat vorig jaar ook al een keer aangekaart en toen heeft account daar iets over gezegd. Toen zijn er ook een aantal toezeggingen gedaan over de verbeteringen. Maar als ik het nu lees en het is uitermate helder opgeschreven, dan staat er het proces is te weinig een organisatie project, te veel van financiën, gebrekkige doorstroom van informatie, weinig intern kritisch analytisch vermogen. Kortom, er zijn een aantal kritische en harde noten gekraakt door de accountant. En het me dunkt dat dat iets is waar ik heel benieuwd naar ben wie van uw college daarop gaat antwoorden omdat we de wethouder financiën dit misschien niet zozeer raakt maar wel degene die verantwoordelijk is voor de organisatie van de BEL. Dus wat dat betreft hoor ik graag wat voor het komende jaar en dat is dit jaar eigenlijk al er nu echt aan gedaan wordt om die processen te verbeteren want een latere jaarrekening heeft vaak te maken met dat onderdelen niet op orde zijn. Ik begrijp dat er misschien ook iets binnen het sociaal domein speelde waardoor dat niet aansloot. Ik zou daar graag wat meer informatie over willen hebben. Maar dat dat proces dus niet loopt, dat is eigenlijk onze grootste zorg. Wat dat betreft is dat eigenlijk de hoofd opmerking die ik hier in eerste termijn graag zou willen bespreken. We kunnen van alles zeggen over de cijfers, maar er ligt een jaar rekening met een positief resultaat en daar kunnen we alleen maar blij mee zijn en trots op zijn. Ook een compliment maar het college overgeven dat dat zou gelukt is. Wij zijn als partij niet echt bang voor het ravijn, omdat er meer gemeenten in het ravijn in 2026 zouden kunnen belanden. Dus wij gaan ervan uit dat we die weg met elkaar kunnen bewandelen langs het ravijn op de terugweg naar de mooie heuvels, zullen we maar zeggen. Dus in die zin zien wij voor nu dat er een jaarrekening ligt waar wij in principe mee kunnen instemmen. Maar wel ernstig de vraag: hoe gaan we de processen zodanig verbeteren dat het qua systematiek straks op elkaar aansluiten en dat dat dus ook een kritisch vermogen is om de cijfers ook op juiste manier te kunnen beoordelen? Er zijn allerlei afwijking marges die u heeft genoemd in de in de verslagen rapportages, dingen ook die niet gecontroleerd zijn. Dat begrijp ik, want het is een grote jaarrekening met heel veel cijfers van verschillende afdelingen. Maar de vraag is hoe er meer scherpste en kan komen. Dat was voor de eerste termijn onze inbreng.

De voorzitter: Dank de heer Loeff. Kijk naar de fractie van VVD en dan is het woord aan de heer Merckx.

De heer Merckx: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, wij waarderen het enorm dat we een jaarrekening voor ons hebben liggen en inderdaad, het is wel met nacht en ontij dat we deze hebben doorgewerkt. Hij was

inderdaad een beetje laat maar dat kan. Onze reactie op die op het accountantsverslag is eigenlijk aansluitend bij wat de heer Loeff zojuist van Larens Behoud heeft gezegd. Onze grootste zorg ligt bij de organisatorische, mooi woord, organisatorische borging. We maken ons zorgen over het aantal interfaces dat zich tussen de gemeentes bevinden. Het sociale domein wordt uitgevoerd door de HBEL-Rijksvergoedingen die daar binnenkomen. Vervolgens hebben we de belastinginning over dragen aan Huizen. Daar zijn allerlei organisaties heel druk mee en het geeft allerlei risico's in de juiste verslaglegging. Dat is misschien nog niet eens zozeer een financieel risico, maar uiteindelijk komt het er ook op neer dat daar mensen bezig zijn om de cijfers juist geïnterpreteerd te krijgen en juist verklaard en geadministreerd te krijgen. Dat kost een hoop mankracht en mankracht is iets wat een schaars goed is deze dagen. Dus we moeten voor zorgen dat we samen hier in een eenvoudige manier die administratie kunnen realiseren. En dat is die organisatorische borging dat hij goed wordt ingericht. Er wordt veel geld nu beschikbaar gesteld onder het project VIBE voor de BEL organisatie. Wij hopen dus eigenlijk dat met deze accountantsverslag dat daar ook met name aan de administratieve organisatie, dat daar veel aandacht aan wordt gegeven en dat dat een versterking krijgt. Dan zijn er natuurlijk een aantal specifieke punten waar we straks op de jaarrekening nog even terug kunnen komen maar dank voor dit goede werk. Met name aan alle ambtenaren van de BEL-organisatie die hebben gerealiseerd dat dit weer allemaal netjes is afgewerkt en dat er een goedkeurende en positieve verklaring van de accountant is ontvangen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank mijnheer Merckx. Mevrouw Van Dorst-Brakel, gaat u gang.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ik wilde ook zeggen: ik vond in ieder geval een duidelijke informatie heel veel cijfermateriaal wat goed te herleiden was maar precies wat ook mijn buurman in mijn voorganger ook al zei, veel te kort tijd om echt diep in de cijfers te kunnen duiken, waardoor er wel wat vraagjes overblijven, want er was gewoon te weinig tijd. Soms ook in de jaarrekening als het kan, wat meer creativiteit over kwaliteit maar dat is misschien iets wat ik graag zou willen zien, maar wat gewoon niet in een jaarrekening misschien terugkomt. Maar wat wij ook wel op valt, ik vond fijn dat er weinig rood in stond, dat vond ik ook wel heel fijn. Dus op zich zijn er veel doelen gehaald. Maar ik mis inderdaad, het zijn het zijn cijfertjes die waar ik inderdaad wel wat vragen over heb. Dat zijn de volgende, het zijn wat kleine dingen. Bijvoorbeeld in het sociaal domein wordt gesteld 800.000 euro voor banen maar wat zijn banen, is dat personeel salarissen of iets dat begreep ik niet. Ik zal het gewoon even achter elkaar oproep noemen. Bladzijde 26 over bestuurszaken, wat is rechtsregelingen voormalig personeel? Betekent dat dat we nog steeds voorziening hebben voor een wethouder die op de rol staat. Dat dat zou ik ook best graag wat over willen weten. Dan over bladzijde 36, openbare orde. Daar staat 15.000 euro voor het evenementenbeleid overgeheveld naar 2023 en in de begroting straks, daar zou ik ook een vraag over stellen, wordt dan weer een 10.000 euro gevraagd over voor evenementenbeleid. Dus dat is een behoorlijk bedrag. Bladzijde 53, cultuur, sport, recreatie kosten WSI, Brinkhuis. Ik heb ze nergens gezien. Wordt dat niet in deze jaarrekening opgenomen?

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst-Brakel, dit zijn hele technische vragen.

Mevrouw Van Dorst-Brakel-Brakel: Maar wanneer had ik ze anders moeten stellen?

De voorzitter: Dat snap ik. Maar als u het allemaal zo snel voorleest, kunnen wij het ook allemaal niet bijhouden.

Mevrouw Van Dorst-Brakel-Brakel: U mag het kopietje ervan hebben.

De voorzitter: Wilt u vanavond een antwoord hebben?

Mevrouw Van Dorst-Brakel-Brakel: Liefst wel, maar ik heb ze ook pas op het allerlaatst klaar kunnen hebben vandaag, dus dat maakt mij niet uit. Maar wel misschien al door de accountant zo direct. Het zijn kleine

technische vragen. Graag wel maar als het niet kan, later, geen probleem. Ik heb er nog twee. Duurzaamheid totaal overgeheveld naar 2023, 468.000, maar welk kostensoort gaat dat, blijft dat inderdaad in de duurzaamheid? Bladzijden 127, verbonden partijen. Ik heb niks gelezen over de MRA, die is niet opgenomen of hoort misschien niet in het rijtje. Dit waren mijn vragen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer De Jong.

De heer De Jong: Goedenavond. Ik heb de hele maandag uitgetrokken want toen had ik pas alles paraat. Het weekend was ik er niet, ik kreeg het vrijdag dus ik ben daar helemaal doorheen gekomen. Dus geen probleem uiteindelijk maar dat had eigenlijk niet gemogen op deze manier. Jaarrekening gemeente Laren 2022, het totaalbeeld. Als je in 2022 de incidentele baten en lasten uit de totale baten en lasten haalt, dan blijft er een positief saldo over van 900.000 euro. De grote stijging van de bijdrage van het Rijk, het gemeentefonds van 2,6 miljoen, zorgt ervoor dat de kostenstijging van de gemeente ruimschoots gecompenseerd worden. Het eerste jaar dat eindelijk de structurele lasten lager blijven naar de structurele inkomsten, houden zo. Wel waren deze inkomsten bij de oorspronkelijke begroting niet bekend. Wat dus inhoudt dat we 1,7 miljoen meer hebben uitgegeven dan oorspronkelijk begroot. De OZB-opbrengsten van woningen dalen ten opzichte van 2021 in 2022 door de verhoogde inningskosten. Bij een betere vaststelling van de OZB zou deze ellende voorkomen kunnen worden. Komend jaar is dit zeker nog niet te verwachten, gezien de vele ingediende bezwaarschriften. Dit vereist extra aandacht van het college. De algemene reserve, de algemene reserve van de gemeente Laren stijgt in 2022 naar 3,9 miljoen. Het te bestemmen nettoresultaat van 2022 van 4,5 miljoen wordt hier in 2022 in ieder geval achteraf nog aan toegevoegd zodat we op 7,2 miljoen uitkomen, prima. Deze stijging algemene reserve 2022 is gelijk aan de som van de opbrengsten raadhuis en het positieve exploitatiesaldo. Dus er zijn gekke dingen gebeurd. De schuldpositie het totale schuldniveau, de som van de dag geldleningen lange leningen is gedaald naar 29 miljoen. In een jaar tijd is er vijf miljoen schuld afgelost. De solvabiliteit ratio van de gemeente Laren bedraagt nu 11 procent ten opzichte van 9,2 in 2021 waarmee de gemeente zich nog steeds in het hoogste risicoprofiel bevindt.

De voorzitter: Mijnheer De Jong, als u iets duidelijker in de microfoon spreekt, kunnen het allemaal goed horen. Ik zou me een beetje naar de toeschuiven als in u was.

De heer De Jong: De minimale eisen is 20 procent, daar zitten we dus nog steeds ver onder. De norm is 25 tot 40 procent. Ik noem 11 procent solvabiliteit, het jaarverslag staat 15,6 procent. Wat mijns inziens verkeerd berekend is. De toename van de solvabiliteit en opzicht de 2021 is daarmee voornamelijk veroorzaakt door de toename van de reserveposities, terwijl de schuldposities zijn afgenomen. De baten en lasten. Bij het grotendeels open eind sociale zaken beleid blijven de risico's groot. Dat blijkt ook dit jaar weer doordat in het programma sociaal domein de structurele lasten ten opzichte van 2021 met 9 procent stijgen naar 7,5 miljoen. We zullen de kosten in de hand moeten blijven houden. De accountant geeft aan dat er nog administratieve verschillen zijn in het sociaal domein, in de sociale domein administratie. Wat gaat het college hieraan doen? De loonontwikkeling extra kosten diverse programma's in de kostenontwikkeling bij diverse gemeenschappelijke regelingen in de kaderbrief 2024 en de effecten herverdeling gemeentefonds vanaf 2026 stemmen toch nog tot zorg voor de toekomst. Zwembad de Biezem, de kosten van het zwembad zijn in 2022 gestegen naar 7 ton, als je de bijdrage corona niet meetelt. Hiervan neemt Laren een kleine vijf ton voor zijn rekening en de andere twee BEL-gemeenten twee ton. In 2013 hebben wij het zwembad gesloten omdat we toen op hetzelfde kostenniveau zaten van zeven ton. Daar zitten we nu dus weer op, dezelfde situatie. De wethouder schrijft in zijn voorwoord op het jaarverslag er is regelmatig afstemming met het bestuur van de Stichting Binnensportaccommodaties hoe het toegenomen exploitatietekort weer naar het overeengekomen bedrag gebracht kan worden. Helaas is er bij het besluit dit zwembad te bouwen een veel te hoog aantal bezoekers ingeschat ten opzichte van het aantal zwemmers in de Biezem vlak voor de verbouw. Al jaren daalt het aantal mensen dat zwemt in Nederland en de Biezem volgt deze ontwikkelingen gewoon. Het ligt niet aan de exploitatiekosten, want die zijn reëel. Dat betekent dus of dit accepteren of het zwembad verkopen met

een jaarlijkse vaste bijdrage van 225.000 euro aan een nieuwe exploitant, het bedrag wat we zouden moeten betalen. Of kunnen de andere BEL gemeenten meer gaan betalen? Er moet iets gebeuren. Het Brinkhuis, wat houdt de grote huurachterstand in van het Stichting Hart van Laren? Hoe gaat dit opgelost worden, wethouder, hoe groot is dit bedrag? De vluchtelingencrisis Oekraïne, er zijn twee bestemming reserves gevormd uit de vluchtelingenvergoeding van het Rijk. Volgens ons hadden de personeel inzet van de BEL in 2022 had 375.000 euro afgetrokken moeten worden van de gevormde bestemmingsreserves. Zij zijn gemaakt ten behoeve van de Oekraïense vluchtelingen, daardoor zou de algemene reserve met 375.000 euro zijn toegenomen. Waarom is dit niet gebeurd in 2022? Interne organisatie en interne controle. Uit het accountantsrapport 2021, dus niet het huidige wat voorligt blijkt dat de gemeente Laren controlemodellen moet maken om de uitvoering door de BEL te monitoren. Pas dan is het mogelijk inzicht te hebben in het rechtmatig handelen van de BEL en kan er betrouwbare informatie opgeleverd worden, kan de wethouder aangeven hoe dit het afgelopen jaar is aangepakt? Wij hebben niets gehoord. Uit het accountantsverslag blijkt dat dit nog niet goed functioneert. Conclusies, de aanlevering van het jaarverslag in de accountantsverklaring zijn dit jaar nog later dan vorig jaar, wat aangeeft dat de sturing van dit proces nog steeds grote manco's vertoont. De aansturing van de gemeenschappelijke regeling, de BEL en de HBEL gaat kennelijk steeds moeizamer. Vorig jaar hebben wij het college verzorgd om afspraken te maken hoe ze de interne organisatie en controle zouden gaan verbeteren. Wij hebben nooit enige reactie ontvangen. Nu krijgt de raad nauwelijks de tijd om haar werk naar behoren te doen. Waar gaat dit heen? Nu verzoeken wij u om ons in oktober schriftelijk te berichten hoe en wanneer u, het college, de jaar verslaglegging en controle over 2023 gaat aanpakken, sturen, controleren en opleveren. Zo nee, dan zullen wij een motie moeten opmaken in deze vergadering om dit af te dwingen en hopen partijen mee te krijgen. Veel succes.

De voorzitter: Dank mijnheer De Jong voor een zeer inhoudelijke bijdrage. Ik kom bij de heer Vos van Groen Laren.

De heer Vos: Dank u wel voorzitter. Ik zal het wat korter houden dan mijnheer De Jong. Want een aantal zaken die ik graag zou willen bespreken, laat ik straks terugkomen bij de kadernota, ik denk dat dat een beter podium is. Overigens u heeft laat gekregen. De bode heeft mij een hele vriendelijke manier in Laren gebracht op een adres waar ik niet woon. Dus gelukkig was hij zo eerlijk om het alsnog te brengen. Als we dan toch hebben over vertraging, dan is dat wel heel erg treurig. Laat ik beginnen met het positieve te benoemen. Ik vind het wel een helder verhaal en ik wilde de wethouder ermee complimenteren dat het gewoon ook leesbaar is en vooral heel plezierig dat bij de resultaatbestemming aangegeven is dat hij eventueel anders had kunnen zijn als niet incidentele zaken en vooruitgeschoven posten niet meegenomen waren en dat biedt gewoon een beter inzicht. Ik ben gelukkig voor de heer Van den Berg aan het woord dus ik kan nog zeggen dat ik het heel fijn zou vinden als de plussen en minnen misschien volgend jaar wel omgedraaid zouden kunnen worden. Sorry, mijnheer Van den Berg, ik maai het gras voor uw voeten weg. Dan als u kijkt naar de balans. Mevrouw Van Dorst-Brakel wil graag eens creatief. Nou, ik hou niet van creatief want creatief in een boekhouding wil zeggen dat iets gaat ontstaan wat ze in ieder geval niet willen. Liefst zo objectief mogelijk zonder allerlei toevoegingen en leuke zaken. Toch heb ik een beetje de indruk dat dit document toch wel heel erg een beetje neigt naar window dressing, zo heel erg slecht gaat het ook weer niet. Maar als ik dan naar de kerngetallen kijk en de heer De Jong refereerde daar al aan, als ik op de beurs zou komen zou ik hier geen aandeeltjes in kopen zal ik maar zeggen. Want het is niet florissant en dan gaat de accountant en ongetwijfeld je over zeggen. Nou, gelukkig is het tafelzilver op. Dus daar kunnen we niet meer mee maskeren. Dat is heel plezierig om te constateren dus het komt nu gewoon op de ballen aan, zullen we maar zeggen. Hoe kunnen we dit niet goed gaan doen? En zoals ik zojuist al zei ik wil een aantal dingen graag bewaren als we het hebben over de kadernota en het was dat wat mij betreft de mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Bedankt mijnheer Vos. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank u wel voorzitter. Als hekkensluiter is er al heel veel gezegd. Ik haal er nog een paar punten uit, mijnheer Vos, dank u wel voor de plussen in de minnen. Het is natuurlijk eigenlijk wel diep terug dat er een collega raadsleden aan deze tafel moet zeggen dat hij gelukkig vandaag een vrije dag had waardoor die dan nog een inbreng heeft kunnen formuleren. Ik denk dat breed gedragen wordt en ik wil daar eigenlijk ook wel de accountant nog om een mening over vragen. Dat dat deze stukken zo laat zijn. Want we leven inmiddels in juli, wat we hier nog mee kunnen of mee moeten. Dus de motie waar Mijnheer De Jong het nog over had, daar kan ik wel iets in voelen. Een paar zaken nog. Een paar jaar geleden zat de accountant hier en toen was het geen 5 voor 12 meer maar 5 over 12 en wij zouden graag ook willen dat hij in zijn reactie dadelijk meeneemt, ondanks die incidentele inkomsten ons tafelzilver verkocht, dat flatteert de cijfers maar of het nog steeds 5 over 12 is of dat onze begroting schuine streep rekening dan nu structureel toch weer na 5 voor 12 gaat. Daar zou ik eigenlijk wel graag zijn onafhankelijke blik wil hebben en ik besef met de degen dat dat misschien wel wat politiek klinkt, maar dat mocht toen ook, dus waarom zou dat dan nu niet kunnen? Dan nog een andere vraag zonder al te veel beschouwingen verder. Wij merken in de afgelopen tijd dat als het over onze kosten gaat en over begrotingen gaat, dat wij eigenlijk niet goed inzicht hebben of en zo ja, hoe we de inflatie meerekenen. De komen we straks in de kadernota ook nog op terug maar ik zou eigenlijk ook dat stukje vooruitzien wel naar 2023 willen vragen van de accountant of hij daar suggesties aan ons heeft hoe we dat kunnen verbeteren of dat hij vindt dat dat allemaal voldoende in de hand is en dat we daarmee geen enkel risico lopen. Met deze aanvullende korte beschouwingen op de collega's willen wij voor deze termijn in ieder geval de inbreng van CDA eindigen, voorzitter.

De voorzitter: Dank mijnheer Van den Berg. Dan geef ik allereerste, ik denk dat de accountant en de wethouder haarfijn aanvoelen wie wat gaat beantwoorden en waarop gaat reageren. Ik weet ook dat de heer Vriesen altijd uitstekende reactie kan geven op eigenlijk politiek getinte vragen. Dus mijnheer Vriesen aan u is het woord.

De heer Vriesen: Nou zit ik hier toch niet voor het eerst, maar dat knopje blijft toch altijd lastig. Goedenavond allemaal voorzitter, dank u wel. Zoals de voorzitter net ook al heeft gezegd begin ik even kort met een met een kleine algemene beschouwing. Misschien dat ik dat bij dit agendapunt wel mag doen. Dan ga ik even terug naar begin vorig jaar want begin 2022 en kom daar straks in mijn verhaal ook nog wel over terug begonnen we natuurlijk het jaar nog in een lockdown en dat lijkt inmiddels wel heel erg lang geleden. Maar 2022 was een lastig jaar. Niet alleen voor u, niet alleen voor de BEL-gemeente en voor de BEL-organisatie, maar voor heel veel gemeenten in heel Nederland. Want na het opheffen van de lockdown kwam er een inval in Oekraïne. Er kwam een gestegen energieprijs er kwamen energietoelagen en de wereld zag er ineens heel anders uit. Dat is iets waar gemeenten in brede zin heel veel taken van het Rijk overgeheveld hebben gekregen, waaronder ook de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Dat heeft ook heel veel ambtelijke capaciteit gekost en dat leidt dus ook af van andere dingen. Misschien dat ik daarmee ook wat gras voor de voeten van de wethouder wegmaai maar ik wil dat wel even in herinnering brengen omdat per definitie het managen van dit soort crisis ook de organisatieontwikkeling in de weg staat. Ik proef in de vragen vanuit van uit uw raad, proef ik ook wat laat ik het zo zeggen, chagrijn als het gaat over het moment waarop de jaarrekening klaar was. Eerlijk gezegd ik deel dat chagrijn ook wel want u hebt ook kunnen lezen in het accounts verslag, het moment waarop wij de controle zijn gestart, dat is niet de manier waarop je je werk wil doen. Nou, daar hebben we het met de organisatie ook over gehad. Woorden als eens maar nooit weer zijn altijd gevaarlijk. Maar dat is eigenlijk wel wat we met elkaar hebben afgesproken. En niet te vergeten, wat ik wel gemerkt heb is dat als het gaat over de manier waarop de BEL-organisatie op dit moment werkt en dan heb ik niet over de periode 2022, maar de manier waarop op dit moment het werk gedaan wordt en ook de energie waarmee dat gedaan wordt, dan is dat wel een andere energie dan vorig jaar en moet ik zeggen, dan kijk ik ook wel met gepast optimisme enigszins terughoudend naar de toekomst, maar dat is ook tegelijkertijd een lastige. Want u moet als BEL-organisatie maar ook als gemeente Laren onder ogen zien, u bent een regie organisatie u bent de regie gemeente waarbij heel veel takken zijn uitbesteed en vanuit het perspectief van de raad van Laren is de BEL dus ook een uitbesteding. Dat geldt dus ook voor de HBEL, dat geldt voor de regio, dat geldt voor de

veiligheidsregio. Heel veel taken liggen niet in eigen huis. Dat vraagt dus gewoon heel veel van uw contractmanagement. Dat is denk ik ook het centrale thema waar het zowel in de organisatie als ook binnen de raad van Laren over zou moeten gaan in de komende tijd. Als het gaat over het resultaat, zeven miljoen positief. Dat dat is mooi maar het is hoofdzakelijk incidenteel. Woorden als tafelzilver zult u niet uit mijn mond horen komen maar het is natuurlijk heel veel incidenteel geld, niet alleen overigens vanuit de verkoop van het gemeentehuis, maar ook vanuit een resultaat op de Oekraïne opvang, gaat ook over de manier waarop het Rijk omgaat met de financiering van gemeenten. Er is heel veel incidenteel geld en nee, om die vraag van mijnheer Van den Berg thema te beantwoorden u bent er structureel nog niet, want het ravijn mag dan wel enigszins gedempt zijn en ook de kader nota, die vanavond nog op de agenda staat, ziet er positief uit. Maar uiteindelijk is er voor de langere termijn, zijn er echt nog wel wat zaken op te lossen. Als het gaat over solvabiliteit radio's en mijnheer De Jong heeft een aantal cijfers genoemd maar alle percentages als het gaat over solvabiliteit onder de 20 procent, daar zijn boeken vol over geschreven. Maar onder de 20 procent bent u gewoon financieel nog niet gezond. De laatste keer dat ik woorden van die strekking uiten dat de volgende dag in De Gooi- en Eemlander en was geloof ik de stormbal geloof ik van de inmiddels gepensioneerde journalist die dat opgeschreven heeft, was volgens mij het gevolg. Dus die sturing op die uitbesteden taken die moet steviger en dat begint ook bij uzelf overigens want dan gaat het dus ook over wat besteden we nu uit, welke afspraken maken we ook over informatievoorziening. Waaroever wilt u geïnformeerd worden? Dan kunt u motie indienen en dan kunt u het contract, dan kunt u de BEL aanspreken. Dat is allemaal terecht vanuit uw positie, maar het gaat ook over, wat zet je weg, onder welke voorwaarden en welke afspraken horen daarbij? Daar heeft de raad, zeker als het gaat over verbonden partijen ook zelfstandig een rol in om op moment dat er een begroting of een jaarrekening van de verbonden partij langskomt, om daar vragen over te stellen. Dus dat eventjes als het gaat over het totaal. Eén van de belangrijkste uitbesteden taken is het sociaal domein. Daar ga ik even apart bij stilstaan. Niet alleen omdat daar heel veel geld in omgaat maar ook omdat de BEL-organisatie afgelopen jaar. En dat weet u, daar bent u ook eerder over geïnformeerdheid te maken heeft gehad met behoorlijk personeelsverloop. Dat doet niet alleen iets met je contractmanagement en doet ook iets met kennismangement en dat betekent dat je als organisatie op een gegeven moment ook wel in staat moet zijn om vanuit die contractmanagement rol ook de juiste vragen te stellen en die ook op tijd te stellen. Dat gaat over welk maatschappelijk effect wil je bereiken als het gaat over subsidieverlening? Maar het gaat ook over hoe stuur je inderdaad een partij aan als HBEL of regio. Dan komen wij bij de bij de controle van de jaarrekening, komen wij tot de conclusie dat dat dat beter moet en dat er administratief verschillen zijn. Dan ben ik ook maar gewoon eerlijk en dan leg ik u even kort uit wat de regels van mijn vak zijn. Een accountant woord te streven naar het afgeven van een goedkeurende verklaring en ondanks het feit dat het een ongelooflijk lastig proces is geweest de afgelopen weken, is dat gelukt. Dat is in die zin een felicitatie waard, want dat lukt lang niet iedere gemeente in Nederland zeker niet als het gaat over het rechtmatigheidsoordeel. Maar tegelijkertijd dat lastige proces, ik moet streven naar een goedkeurende verklaring en dat betekent ook dat oom op het moment dat je tot in een laten we het zo zeggen tijdsdruk komt tussen het in dit geval politieke en bestuurlijke proces van het behandelen van de jaarrekening en het oplossen van de laatste administratieve verschillen die een goedkeurend oordeel niet meer in de weg staan. Dat je op een gegeven moment ook misschien wel moet zeggen met elkaar: genoeg is genoeg en we stoppen nu even. Dan blijven er dus dingen over waarbij als je zegt: we hadden twee weken meer gehad, waren die verschillen die nu geconstateerd zijn misschien wel gedeeltelijk opgelost? Dat weten we niet. Maar eerlijk gezegd, afgelopen vrijdag de jaarrekening in de bus. Dan kan ik me wel voorstellen dat u denkt: misschien had je die streep wel een week eerder moeten trekken. Nou dan kan ik u uit de droom helpen, toen waren we nog niet zover en als we toen de streep hadden moeten trekken, was het dus niet zo ver gekomen. Dus dit was met alle inspanningen die vanuit BEL-organisatie ook is geleverd, het maximaal haalbaar. Dan ga ik even de vragen bij langs. Mijnheer Loeff had het over een krakkemikkige BEL. Nou ik denk dat ik daar al wel iets over gezegd heb hoe ik daarnaar kijk. De sociaal domein aansluiting ook. En ook als het gaat over die analyse heeft mijnheer De Jong ook denk ik heel treffend gemaakt in de zin van, wat is nou incidenteel, wat is nou structureel? Incidenteel is veel geld over, structureel is het nog best wel een lastig evenwicht. De organisatorische borging van de VVD-fractie denk ik dat ik daar ook wel op in ben gegaan. Ik deel de woorden

van mijnheer Vos als het gaat over dat creativiteit en boekhouding misschien zich niet helemaal met elkaar verhouden. Aan de andere kant thuis zeg ik altijd mijn vrouw is opgeleid als grafisch vormgever, ik ben van ons tweeën degene met het creatieve beroep maar want af en toe moet je ook wel eens een keertje een oplossing verzinnen voor onverwachte problemen. Als het gaat over de opmerking van mevrouw Van Dorst-Brakel over duurzaamheid. Ja, dat geldt wordt doorgeschoven, maar blijft bestemd voor duurzaamheid. Dat kunt u ook zien in het resultaat bestemmingsvoorstel. En nee, de MRA hoort niet in het rijtje thuis was dat doet formeel niet aan de eisen van een verbonden partij. Ik denk dat ik over een heleboel dingen ook al wel wat gezegd heb als het gaat over nou ja hoe je omgaat met partijen waar je taken aan uitbesteed, mijnheer De Jong heeft, de fractie van Liberaal Laren moet ik zeggen, heeft ook een aantal duidelijke voorbeelden gegeven van uitbesteden taken, want het gaat dus niet alleen over verbonden partijen, maar gaat dus ook over subsidierelatie, zoals het zwembad en het Brinkhuis. Waar we het met college ook wel over gehad hebben is en dat is ook een onderwerp wat in de kader verslag staat en waar we het vorig jaar overigens ook over gehad hebben is, op moment dat je geld besteed, wil je weten word je subsidie goed besteed, maar ook op moment dat je een lening verstrekt zoals ook aan de hockeyvereniging of aan de Parochie, dan wil je ook weten of je dat geld nog terugkrijgt. Dat zijn allemaal vragen die in het kader van een jaarrekening controle voorbijkomen, ook als het gaat over de inning van vorderingen. Nou, daar zijn stevige discussies over geweest en daar hebben we uiteindelijk ook in die zin goede conclusies overgetrokken maar dat de sturing daarop ook beter moet, is evident. Dan nog de opmerking van Groen Laren over plussen en minnen. Het wordt netjes uitgelegd in de jaarrekening. Maar eigenlijk ben ik het stiekem wel met u eens, mijnheer Vos en als het gaat over de vraag van het CDA over: is het nou 5 over 12 of is het 5 voor 12? Nou volgens mij is het zeven minuten over half negen. Maar in termen van financiële stabiliteit staat de klok inmiddels wel weer voor 12 uur maar u bent er wat ik eerder al zei nog niet. Eén van de onzekere factoren daarin en dat dat ziet u ook wel terug in de begroting 23 maar met name ook in de kader nota. Je ziet dat verhoudingen in de maatschappij veranderd zijn, er staan regelmatig als het gaat bijvoorbeeld ook over armoedebestrijding, stukken in de krant over van komen mensen nou nog uit met een minimumloon met een uitkering? Met andere woorden wat doet inflatie en nu al ruim anderhalf jaar wat doet een stevige inflatie met de verhoudingen in de maatschappij? Dan is daar niet alleen in Laren, maar ook in heel Nederland nog echt wel wat te doen, want er zijn echt wel wat dingen veranderd. En dat zie je dus ook bijvoorbeeld in de kostenstructuur van bijvoorbeeld welzijnsorganisaties in het onderwijs. Je ziet het breed in de samenleving terug en dat raakt dus ook bijvoorbeeld voorzieningen als een zwembad of een Brinkhuis. Daar zal ook structureel een oplossing voor moeten komen en die oplossing die kunnen we met elkaar nu nog niet bedenken want we zijn nog niet terug naar een normale situatie. Maar dat zal nog wel even tijd vragen en volgens mij heb ik dan zo slalomend door alle echte politieke vragen heen. Alle vragen die u volgens mij voor mij bestemd hebt, beantwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Dank, mijnheer Friesen. Ik kijk naar de portefeuillehouder, wethouder Van Midden.

De heer Van Midden: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Zal ik naar het kathedr komen? Is dat een idee?

De voorzitter: Dat staat u helemaal vrij, gaat uw gang.

De heer Van Midden: Dank u wel mijnheer de voorzitter, geachte raad. Dank voor al uw vragen en opmerkingen over de stukken die voorliggen en de heer Vriesen, dank voor de in eerste aanleg beantwoording van alle vragen die leven in de toelichting op verschillende onderdelen. Laat ik eerst even beginnen met het proces, als we kijken naar het proces dat kan ik gewoon heel duidelijk zijn. Dat is goed waardeloos om het maar even heel kort door de bocht te zeggen. Uiteindelijk heb ik vorig jaar mijn eerste jaar gepresenteerd, daar zaten we ook heel laat in het proces. Toen presenteren we ook de jaarrekening in juli, 4 juli om precies te zijn. Een jaar later zitten we eigenlijk in dezelfde situatie, op 5 juli en dat is gewoon niet goed. Aan de andere kant en de heer Vriesen gaf het al aan. Als we kijken naar hoe we er nu voorstaan, dan is er veel meer licht aan het eind van de tunnel dan vorig jaar was. Ik denk als we kijken ook naar de situatie in de BEL en met name

ook in de financiële functie. Dat we een hele belangrijke stap gezet hebben van onbewust onbekwaam naar bewust onbekwaam. We hebben nu veel beter zicht op wat ze speelt en veel beter zicht op de dingen die we moeten doen. In die zin hele grote complimenten naar Reinier van '...' hij zit in de zaal hij zit nog redelijk ontspannen bij ondanks alle inspanning want die heeft echt een megaklus geleverd om het uiteindelijk op tijd aan te leveren en zodanig aan te leveren dat we ook nog uiteindelijk een goedkeurende verklaring hebben kregen. Dus dat is meer dan een compliment waard, dat over proces. Garanties naar de toekomst toe de heer De Jong die vraagt mij dat die gaat het ook even in de motie desnoods aangeven in oktober. Die kan ook op dit moment echt niet geven. We weten nu wel waar ongeveer de lekken zitten. We zijn bezig met maatregelen te nemen over een soort groot deel van die maatregelen is beleg binnen het VIBE-programma en behoort tot de basis op orde. Maar ik kan niet garanderen dat we volgend jaar niet weer een dergelijk proces moeten lopen en dat het ook weer op een laat moment aangeleverd wordt. Ik weet wel dat als we even verder zijn, één, twee jaar, dat het wel het geval zou zijn. Alleen we hebben een heleboel huiswerk te doen en wat ik al zei zeker ook vanuit de VIBE-opdracht dus op die ik probeer op deze manier toch een beetje de verwachtingen te managen en ik hoop dat dat idee een beetje in mee kan gaan. Wat de inhoud van de jaarrekening betreft, de heer De Jong die gaf eigenlijk al een spot on analyse om het maar even zo te zeggen en dat is eigenlijk ook mijn verhaal. Als je kijkt naar het totale beeld, dan hebben we natuurlijk een positief saldo van zeven en een half miljoen. Dat is vooral ingegeven door incidentele opbrengsten. Verkoop gemeentehuis, Oekraïners, ook wat incidentele opbrengsten uit de zekerheid hypotheek die ook geld opleveren. Structureel hebben we nog wel wat te doen. We hebben ook het geluk gehad dat de algemene uitkering wat hoger is geworden, met name in de jeugdzorg. Je kan het geluk noemen, aan de andere kant zie je wel dat de gemeentes allemaal worstelen met de opdracht vooral rondom die jeugdzorg en het uiteindelijk ook terecht is dat wij vanuit de overheid daar ook extra middelen voor krijgen. Dus in die zin hoeven ons ook niet te schamen, laat ik me even zo zeggen. Wat ik al zeg, het is incidenteel geld en daar kunnen we ook van alle vinden maar ik moet heel zeggen het is wel lekker meegenomen dat je het uiteindelijk hebt. Want we en dat ze het verschil tussen 5 over 12 en 5 voor 12, het betekent wel dat we op dit moment balans behoorlijk wat sterker hebben dan vorig jaar. Dat was eigenlijk mijn eerste doelstelling ook voor dit jaar, om die sterkere balans te hebben. De heer De Jong en ik ga nog rekenen aan de solvabiliteit, want ik kom op hele andere cijfers. Ik kom met een eigen vermogen van zo'n 13 miljoen en het balanstotaal van 49 miljoen kom ik op ons 26 procent uit. Laten we maar eens even narekenen wie uiteindelijk gelijk heeft. Het is in ieder geval zo dat die substantieel beter is geworden. Dat even over de resultaten. Ga ik even in op wat specifieke vragen. Eens even kijken. D66 mevrouw Van Dorst-Brakel vraagt mijnheer de voorzitter om wat meer creativiteit en kwaliteit. Ik heb toch getracht mijn beperkte creativiteit in te zetten in de vorm van een populaire versie van de jaarrekening, ik weet niet of die je al hebt gezien. We gaan hem ook na vanavond als de jaarrekening goedgekeurd voor formeel publiceren. Maar dat is eigenlijk de enige creativiteit die ik op dit moment tot mijn beschikking. Behalve dan de teksten zoals we nu in de jaarrekeningen opgetekend hebben. Ik heb het idee dat die in ieder geval wat leesbaarder zijn dan vorig jaar. Het sociaal domein vraagt u naar specifieke bedragen, vooral wat betreft rechtsregelingen voormalig personeel. Dat zijn inderdaad regelingen die te maken met voormalige wethouders, pensioenregelingen, wachtgeld heb ik ook begrepen zit daar ook in. Het budget voor duurzaamheid, dat is inderdaad overgeheveld van 2023, hebben we al over ieder over besloten en dat zit ook in de stukken van de van de jaarrekening. Wat de hier Vriesen al zei: de MRA, dat hoort eigenlijk niet thuis in deze jaarrekening. Liberaal Laren, even specifieke opmerking over het zwembad van de heer De Jong. Ook daar is gewoon zijn analyse juist. Ik hoop alleen dat mijnheer De Jong ook zijn zwemdiploma's heeft want als hij zeg maar het verhaal is zoals hij dat hier schetst en dat is juist, dan dreigt hij ook te verdrinken in hetzelfde zwembad dus wat dat betreft hoop ik dat diploma's hebt.

De voorzitter: De heer De Jong is inwoner van Laren en dus is het zwembad ook van hem en zo is het. Wethouder, gaat u verder.

De heer Van Midden: Zwembad. Ik zou haast willen zeggen, het is zoals het is. En daar kan ik eigenlijk heel weinig aan doen. Het enige wat ik kan zeggen, is dat we nog natuurlijk een deel corona jaar hadden in het

begin van vorig jaar en daar zijn de bezoekersaantallen daardoor ook wat minder geweest. Maar voor de rest is eigenlijk en u zei het ook al in uw analyse, kijk wat exploitatie zitten gewoon goed. Ik weet inmiddels in Hilversum wat daar gebeurd is. Ik heb met de wethouder die daar verantwoordelijk is voor de zwemmen hebben het uitbesteed aan sportfondsen, wat daar gebeurt op het gebied van exploitatie en wat daar de kosten van zijn. Daar word je ook niet vrolijk van. Dus in die zin doen we het goed. De enige knop waar wij aan kunnen draaien zijn inderdaad bezoekersaantallen en dat is gewoon beperkt. Ik weet dat en dat komt in de gesprekken ook steeds terug met de leiding van het zwembad dat er alles aan gedaan wordt omdat gewoon voor elkaar krijgen te krijgen. Maar, het is uiteindelijk nu zoals het is en betekent inderdaad het resultaat zoals nu in de jaarrekening staat van 285.000, wat eigenlijk een soort samenstellen is van onze bijdrage aan exploitatie. Het aantal in het verlies wat we nemen zo'n 58.000 euro plus een na optelling en aftrekking van de stukgelden en teruggeven van de NOW-uitkering. Nou, dat maakt uiteindelijk dat het dit jaar 215.000 euro kost. Kijk, als u op een gegeven moment zegt: het wordt mij te veel, dan is dat inderdaad een gesprek wat wij met de raad aan moeten gaan. Ook als college van tot in hoeverre wilt u een zwembad in staat inhouden? Bent u bereid dat uiteindelijk tot elke prijs te doen? Dat is een discussie die ik best wel aan wil gaan. Vooral ook omdat we natuurlijk ook als we even verder kijken de komende jaren behoorlijk wat opdrachten hebben als het gaat om onderwijs, duurzaamheid, woning en dat betekent eigenlijk dat je op een gegeven moment goed gaan kijken van kan ik het uit de lengte of uit de breedte halen? Dan is een discussie over het in de lucht halen van een zwembad wat mij betreft ook al een reële discussie, dus in die zin mijnheer De Jong, als u daar inderdaad verder over praten dan vindt u ieder geval mij ook aan uw kant als partij om daar eens ook verder over te praten. Het Brinkhuis, de huurachterstand. Dat is een hele goede constatering. Het Brinkhuis heeft op dit moment een behoorlijke huurachterstand, is over periode van twee jaar opgelopen. Die zit ongeveer op zes, zeven ton. Even zo uit mijn hoofd dat is een fors bedrag. We hebben uitgebreid met de accountant overleg gehad van hoe gaan we hiermee om? Dat geldt overigens voor alle vorderingen onder andere ook de hockeyclub, maar vooral ook hier. Dan heb ik in ieder geval als wethouder van financiën gezegd van daar gaan we iets mee doen in de zin van het Brinkhuis, dat willen wij veel meer als een soort commerciële instelling neerzetten. Ze moeten uiteindelijk zelf hun broek gaan openhouden. Zelf ook uiteindelijk zorgen dat genoeg inkomsten genereren om de inkomsten uitgaven in balans te houden en we weten dat we uiteindelijk als gemeente natuurlijk het Brinkhuis voor een deel zullen subsidiëren omdat ze ook uiteindelijk onze maatschappelijke activiteiten herbergen. Maar dat is ook niet tot elke prijs. Nou, die afspraken zijn we nu met Brinkhuis aan maken dat gaat goed, he? Het Brinkhuis heeft in april prestatie geven over alle activiteiten waar ze mee bezig zijn. Dat ziet er gewoon goed uit. Daar is op dit moment nog geen financiële vertaling van gegeven. Maar ik heb beloofd in de laatste commissievergadering dat we een aparte avond zullen organiseren. Gegeven ook de commerciële opdracht van het Brinkhuis hebben we gezegd: die de openstaande schuld die gaan we niet kwijtschelden, die gaan we aan omzetten in een lening aan het Brinkhuis, waarbij we als voorwaarde stellen dat die lening in een periode van tien jaar terugbetaald moet worden. Hoe komen we aan de tien jaar? Die tien jaar loopt dan gelijk met de huurovereenkomst met de Brinkhuis. Het enige wat wij ons van moeten van vergewissen of de Brinkhuis uiteindelijk op basis van hun toekomstige begrotingen ook die verdien capaciteit heeft om af te kunnen lossen. Dat gesprek hebben met Brinkhuis gevoerd en de directeur van Brinkhuis heeft ons laten zien dat hij inderdaad verdiend capaciteit heeft om uiteindelijk ook dat geld terug te kunnen betalen. Dat stelt mij gerust en dat betekent dat het ook op die manier gaan formaliseren. Dat is nu nog niet gebeurd ook niet in een jaarrekening maar is wel iets wat we verder gaan doen. Wat de overige vordering betreft de waardering onder andere van de vordering op de op de hockeyclub die ook flink is op dit moment. Die laten we ook zoals je is want uiteindelijk met de hockeyclub afgesproken dat ze vanaf dit jaar weer gaan aflossen. De nota is verstuurd en wij wachten de aflossing met belangstelling af. Dus in die zin laten we het staan zoals nu staat en verwachten we ook dat die keurig afgelost zal gaan worden. Het rechtmatig handelen, daar heeft volgens mij de accountant al kort op geantwoord dat we daar echt stappen in moeten gaan nemen om veel beter daar onze processen daarin te beheersen en te kijken of uiteindelijk zeg maar ja dus de subsidies zoals je verlengd zijn uiteindelijk ook terecht verleend zijn in alle andere zaken die daarbij horen. U had het ook over, mijnheer De Jong, over het bestuur van '...' manco's de accountant zei daar net ook wat over. Nou dat klopt, er zijn op dit moment behoorlijke manco's in het hele proces stuur ik. In zijn

algemeenheid zie ik ook als wethouder dat de interne procesbeheersing verbetering behoeft. Wat we ook nu zien is dat met name het financieel daarin toch vooral als verantwoordelijkheid gezien wordt van de afdeling controle en financiën. Wat betekent dat je ook heel vaak en dat is vooral bij sociaal erbij gebeurd achteraf dingen moet gaan corrigeren die eigenlijk vooraf vanuit de portefeuillehouders waarvan de domeinen al eerder aangestuurd hadden kunnen worden. Nou, dat is een stap die wij echt gaan maken dat we zeggen we willen uiteindelijk zeg maar de domeinen, sociaal domein, nou noem ze maar op, openbare ruimte en ruimtelijke ordening, veel meer verantwoordelijk zijn ook voor hun eigen interne procesbeheersing, ook hun eigen risicomanagement om voor te zorgen dat ze uiteindelijk die verantwoordelijkheid nemen ook richting de contractspartijen waar ze mee handelen. Want dat is ook een punt wat zeker aandacht bedient, dat is het contractmanagement met ons gebonden partijen maar niet alleen met onze gebonden partijen ook het contractmanagement met partijen waar bijvoorbeeld het groene onderhoud aan uitbesteden of een partij die hier de glasvezel aan het aanleggen. Je ziet op het brede front dat we de risico's ook van die uitbesteding veel beter kunnen beheersen en ook veel meer naar voren kunnen organiseren in de verschillende domeinen. Dat is ook echt ook een belangrijk onderdeel van VIBE om daar belangrijke stap in te nemen. Dan ga ik even, wie heb ik dan? Liberaal Laren heb ik gehad, D66 heb ik gehad. Nou, VVD over die organisatorische borging, ik denk dat dit ook het verhaal dekt. Hoe de inflatie mee te rekenen. Ja, dat is dat is een goede vraag sowieso en de accountant maakte ook een opmerking over de inflatie, is overigens op landelijk niveau en ook recent vanuit het Centraal Planbureau. Ik weet niet of accountant het artikel in het Financieel Dagblad afgelopen weekend heeft kunnen lezen waarin er voormullige voorstellen aan het ontwikkelen is om die inflatie van veel reëler uiteindelijk ook te kunnen vaststellen. Dat betekent dat uiteindelijk als je kijkt wat er nu gebeurd is, waarbij een inflatiepercentage op een gegeven moment van 14,7 procent was en hij zegt ja als je dat reëel vaststelt dan zou dat 7,8 moeten zijn. Dus uiteindelijk willen van overheidswege ook veel meer kijken van hoe komen we nou tot een realistische inflatie vaststelling toe? De vaststelling die wij op dit moment hebben is de vaststelling zoals u die al eerder gezien heeft bij de begroting waarbij we eigenlijk die van, volgens mij die van de omgeving dienst hanteren, een soort voortschrijdend inflatierisico. We zeggen van nou, we gaan uit van schattingen. We gaan zeg maar de reële cijfers van dat vorig jaar gaan we dan in mindering brengen of corrigeren op de schatting van dit jaar en dat is dan het inflatiecijfer zoals we dat voor dit jaar hanteren en dat is voor 2023 5,4 procent geweest om even zo aan te geven. Als je daar meer details wil zien, verwijs ik naar de stukken die we ooit geproduceerd hebben op dat gebied. Maar het is een terecht punt en daar gaan we zeker mee aan de slag. Heb ik daarmee alle dingen behandeld? Volgens mij heb ik zo'n beetje. Anders pakken, tenzij een partij mijnheer de voorzitter die dat dingen mis.

De voorzitter: Wethouder, misschien toch wel goed in het licht van de vraag van de heer De Jong waar een aantal andere partijen ook op aansloegen, u heeft zelf wat gezegd over wat er niet goed gegaan in het proces en waarop ingezet moet worden waar u achter de schermen zich nu hard voor maakt zodat dat proces in de toekomst beter gaat lopen. Wat u betreft de punten die verbeterd moeten worden, waar u nu hard op inzet.

De heer Van Midden: Ik zet hard op de interne procesbeheersing. Dat moet gewoon veel beter. Dat is echt een thema waar we echt mee aan de slag moet en dat betekent dat gewoon dat het proces duidelijk is, dat duidelijk is ook welke processtappen doorlopen, duidelijk is ook welke risico's in die stappen zitten. Ook vastgesteld ofwel controles uiteindelijk met de risico's horen en die controles ook adequaat gemonitord worden en adequaat bijgestuurd wordt of moment dat geconstateerd wordt dat het niet in orde is. Dat klinkt heel simpel, maar het is een megaklus omdat op orde te krijgen. Maar dat is iets waar ik zelf zwaar op inzet. Ja.

De voorzitter: Interruptie van de heer De Jong.

De heer De Jong: Ik vind het heel goed dat u hiermee aan de slag gaat. Alleen, ik wil wel een garantie dat wij volgend jaar op het moment dat wij die stukken krijgen dat die gewoon vier weken voor de raadsvergadering komen dat, wij een financieel overleg hebben om even de technische dingen dat er een commissievergadering

komt en dat er een raadsvergadering komt. Dus niet meer zoals dit jaar want die garantie wil ik wel hebben en anders moeten we het uitstellen naar september als het niet kan maar zo het even snel behandelen, dat kan gewoon niet. Kunnen wij niet onvoldoende onze controlerende functie uitoefenen. Dus volgend jaar graag dit soort zaken geregeld. Dat dat wil ik echt van u weten.

De voorzitter: Ik zie ook een interruptie van de heer Merckx en de heer Vos. De heer Merckx.

De heer Merckx: Dank u wel, voorzitter. Wij sluiten ons eigenlijk aan bij de heer De Jong van Liberaal Laren. Dat het gemis van een bijeenkomst met een technische commissie waar gewoon vragen gesteld kunnen worden, mevrouw Van Dorst-Brakel ging vrolijk door alle pagina's heen, vanavond goed dat ze dat doet, zodat ze haar vragen heeft kunnen stellen, maar dat dat ook schriftelijk kunt. Maar goed, het geeft aan dat er behoefte is binnen deze raad om tijdig de vraag kunnen stellen. Dan hebben wij als VVD gelukkig de kans gekregen.

De voorzitter: Mijnheer Merckx, een interruptie is een verhelderende vraag.

De heer Merckx: Sorry, voorzitter wij sluiten ons aan bij de heer De Jong. Tijdig en met voldoende overleg mogelijkheid om de jaarrekening te bespreken. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Vos.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp het verzoek van de beide vorige sprekers. Maar dan gaan we dus een jaar lang gaan we zitten hopen en duimen en van harte bidden dat het allemaal goed gaat komen. Maar ik zou de wethouder willen vragen, u zegt ik ga een aantal dingen aanpakken. Zou het een suggestie kunnen zijn om daar een uitvoeringsplan te maken en dat met onze delen op welke manier dat gaat doen? Zodat we al voor eind juni volgend jaar ook al gerust in ons bedje kunnen stappen om te weten dat dat allemaal goed gaat komen.

De voorzitter: De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Ik dacht het wordt daar bijna een behandeling. Ik heb een interruptie op de opmerking dat dat de wethouder zegt ik ga erop sturen, een processturing. Mijn vraag is eigenlijk terug, gaat u er wel alleen over of moet u dat nog eerst overleggen met de andere wethouders financiën uit andere gemeenten want neem aan dat niet Laren de BEL-combinatie alleen aanstuurt. Is een beetje een flauwe vraag misschien, maar u zegt het krachtig. Maar in hoeverre is dat zomaar door te voeren, wat u wil?

De voorzitter: De heer Van Midden, een reactie op vier interrupties. Gaat uw gang.

De heer Van Midden: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Met de interruptie van de heer Van den Berg te beginnen. Ik vind het inderdaad van flauw. Want mijn collega's hebben eigenlijk dezelfde constatering en die zien dezelfde urgentie om dit heel actief op te pakken, dus ik hoeven die zin niet mijn collega's te overtuigen. Sterker nog, ze denken waarschijnlijk handen vrij van toekijken. Nou, lekker dat de Van Midden dit voor ons wat gaat oppakken want wij hebben daar uiteindelijk profijt van.

De voorzitter: Interruptie. Mijn heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Zegt u dan eigenlijk nu dat andere twee gemeentes hier helemaal niet over begonnen zijn?

De heer Van Midden: Jawel. Wel degelijk, die zijn er zeker over begonnen. Maar goed uiteindelijk, kijk en dat is ook een beetje punt want de heer Vos vraagt van mij hij ook een plan van aanpak om het zo maar even te

zeggen. Dat plan van aanpak zit eigenlijk al in VIBE, maar misschien om mijnheer Vos te helpen kunnen we dat even vanuit VIBE wat exquisieter te maken om te zien van nou waar zitten we nou binnen VIBE? Heel expliciet sturen op dit onderwerp om het veel beter voor elkaar krijgen. Dus een die zin wil ik graag helpen. Misschien dat bij de eerstvolgende VIBE-bijeenkomst ook voor de raad maar daar wat explicieter op in kunnen gaan. Althans dat zou mijn suggestie zijn om te voorkomen dat we dubbel werk aan het doen zijn en de mensen dubbel belasten. Maar ik vind wel een goed punt omdat even wat explicieter bij stilstaan. De garantie van mijnheer De Jong en mijnheer Merckx, ik vind het heel moeilijk om die garantie te geven. Kijk, uiteindelijk is het mijn diepste wens dat we het proces normaal doorlopen, dus dat we eerst een gezamenlijk gesprek hebben over een technische kant van de zaken. Ik moet zeggen ik heb daar ook altijd heel veel lol in om die gesprekken met financieel specialist te hebben, omdat het mij ook scherpt in mijn waarnemingen. Dus ik wil dat heel erg graag. Op dat punt zou ik waarschijnlijk wel de garantie kunnen geven dat we misschien vooruitlopend op de jaarringen alvast zo'n sessie kunnen doen, maar ik kan niet de garantie geven dat het proces nou heel soepeltjes zullen doorlopen komend jaar. Daar zit een beetje mijn aarzeling. Als u zegt: ik heb liever dat we het in september bespreken met het volledige zeg maar alle stappen in het in tijden proces en dat we nu een beetje afraffelen in juli naar dat vind ik prima. Als u als raad zegt: we vinden dat met zijn allen dan moeten we dat doen. Maar ik denk dat het er in eerste instantie die ambitie moet zijn om het voor vakantie af te ronden. Want dat betekent ook dat ambtelijke organisatie ook lekker met vakantie kan gaan en hier ook niet verder of hoeft na te denken. Maar ik pak wel de handschoenen op dus laten we kijken ook vanuit de maatregelen die aan nemen zijn in hoeverre in die zin spreken we dan elkaar in oktober? Want dat is ook voorstel om daar dan even wat nader zeg maar de messen slijpen om daar terug te komen kijken hoe echt invulling kunnen geven aan een dergelijke garantie.

De voorzitter: Wethouder, op welke concrete toezegging doet u aan de raad op dit moment?

De heer Van Midden: Twee dingen. Dat we op de acties die we aan gang aan het zitten zijn een onderdeel maken uitmaken van VIBE om dit proces aan te scherpen. Dat we daar heel expliciet wat meer inzicht in geven en dat ik in oktober helderheid geef of ik de garantie af kan geven, zoals de heer De Jong deze van mij vraagt.

De voorzitter: En daar gaat u de gemeenteraad schriftelijk over informeren?

De heer Van Midden: Ja. Ik vind het leuk om even daar ook mondeling maar schriftelijk vind ik prima. En als de aanleiding van die schriftelijke informatie een mondeling debat nodig is, dan ben ik ook graag de beschikking mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dit was het einde van de eerste termijn van de wethouder of de heer De Jong heeft nog een snelle interruptie, anders kan hij zijn tweede termijn gebruiken.

De heer De Jong: Even een snelle interruptie, want daar heb ik al iets anders voor dadelijk. Het lijkt me goed om oktober dat schriftelijk te doen en ons daarna ook mee te nemen hoe het loopt. Dat we niet voor een verrassing komen als u ziet in de loop van maart, april dat het niet loopt dat u ons ook al op de hoogte stelt van we lopen toch wel tegen wat problemen. Maar dat in ieder geval bij zijn en niet verrast worden.

De heer Van Midden: Vanzelfsprekend. Mijnheer de voorzitter, ik wil nog een opmerking maken want er zijn ook wat vraagsteller over het ravijnjaar wat opdoemt. Ik moet eerlijk zeggen en het komt bij de kadernota en ook bij het resultaten van de meicirculaire die daaraan vastzitten, komt dat ook weer terug. Maar ik maak me op dit moment niet zo zorg of dat ravijn jaar en daar helpt ook dat incidentele geld wat we nu binnengehaald hebben wel mee. Want op het moment dat wij uiteindelijk aan de slag gaan dan zie ik eigenlijk twee dingen. Ik zie dat we voor wat betreft onze dagelijkse gang van de huishouding, dingen die we normaal moeten doen, dat we de kosten redelijk onder controle hebben, zeker op het sociaal domein. Ik zie ook dat een we althans als de raad mee akkoord gaat, een reserve gaan aanleggen voor de inspanning die wij moeten doen het gebied

van de vluchtelingen. Dat betekent dat als we daar extra opdrachten van krijgen ook vanuit de overheid dat we die reserves kunnen gebruiken om die opdracht te financieren. Het is niet vanuit mijn normale exploitatie betaald moet worden dus dat geeft ook wat ruste en regelmaat. Voor wat betreft de programma's die we gaan doen. Nou we hebben al behoorlijk wat programma's vastgesteld, dan gaan we nu de uitvoeringsprogramma's bijmaken. Die uitvoeringsprogramma's, die willen we uiteindelijk ook over een reeks van jaren uitwerken en met name ook de financiële kanten van. Dan gaan we ook over het ravijn heen lopen en ik wil op basis van die financiële planningen gewoon gaan kijken van welke middelen hebben we nou beschikbaar om een brug te slaan over het ravijnjaar en dan zijn die middelen die op dit moment aan de algemene reserve toegevoegd worden, wel heel lekker dat ik die heb om uiteindelijk daar echt letterlijk een brug te slaan over het ravijn. Dus in die zin maak ik mij helemaal niet zoveel zorgen omdat we het uiteindelijk zelf in de hand hebben. Dat wou ik nog even toevoegen, mijnheer de voorzitter in de eerste termijn.

De voorzitter: Helder dank, mijnheer Van Midden. U gaf nog aan dat u in gesprek ging met de heer De Jong over de solvabiliteitsratio. Ik zag de accountant hard knikken. Misschien kan hij ons nu alvast verlossen.

De heer Friesen: Wat ik even wil aangeven, voorzitter, is dat of het percentage nu 15 procent is of 26 of 11, de verschillende percentages die genoemd zijn die zitten allemaal in een gebied. Dat is allemaal van een niveau waar je als gemeente niet zou moeten willen zitten als je kijkt naar landelijk gemiddelde als je kijkt naar de stresstest voor gemeenten, die hebben het dan over een bandbreedte van 20 tot 50 procent solvabiliteit, wat dan in feite als een gemiddelde wordt gezien. Ook al zit je dan op 25, 26 procent, dan nog zit je aan de onderkant van die bandbreedte. Dus met andere woorden wat het cijfertje ook exact mag zijn, dat doet aan de conclusie denk ik over de duurzame financiële positie van Laren niet zoveel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank wethouder Van Midden. We gaan naar de tweede termijn van de raad en volgens mij is heel veel besproken en beantwoord en ik ga de tweede termijn in omgekeerde volgorde doen. De heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank u wel, voorzitter. Ik ben extra blij met de opmerking als laatste net van de accountant over die cijfers. Want ik had hier opgeschreven, begrijp ik het in het snelle praten nu goed tussen de heer De Jong en de wethouder, valt het allemaal wel mee? Nee, het valt dus niet mee dus ik denk dat we dat wel met elkaar hier vast mogen stellen dat we gewoon echt nog steeds een zorgelijke toestand hebben. Dan nog een paar opmerkingen. De wethouder, op moment dat het over inflatie ging had hij het vooral over de percentages, het ging ons als CDA niet zozeer om het percentage an sich maar meer om de wetenschap of al die afdelingen hun inflatie allemaal wel meenemen of dat die cijfers die zeg maar samengebundeld worden ook allemaal wel een vorm van inflatiecorrectie in zich hebben. Dat is volgens ons het grootste risico omdat dat zeg maar in de vorige rondes niet keihard gegarandeerd kon worden, het werd meegenomen maar niet meer. Dat wil ik ook nog wel een keer aanstippen. Hoeft niet meer voor nu, maar wel denk ik voor het komende jaar ook al wanneer terugkomt gekoppeld wordt naar ons als raad. Dan vind ik het wel een beetje ongemakkelijk worden als we zo in het afraffelen van deze jaarrekening opeens praten over het zwembad afstoten, dan hebben we het opeens over het Brinkhuis, die een langdurige lening krijgt. Maar waarbij ik alleen maar constateer dat als we een paar weken geleden een feestje hebben, dat inwoners van Laren opeens tien euro voor een optreden van drie kwartier moeten gaan betalen, als dat het verdienmodel van het Brinkhuis moet gaan worden dan hebben we denkt nog een andere discussie hier, want dat is niet heel erg goed gevallen op allerlei plekken in het dorp kan ik u melden. Ik denk ook niet dat dat het verhaal moet zijn want zomaar er een commerciële instelling van maken, dat vind ik dus allemaal wat afraffelen dus daar wil ik wel graag dat we daar nog eens een keer nader over spreken. Dan nog als laatste ook de sterkere balans. Het is niet om de wethouder nou tekort te doen maar de oorlog is ons overkomen, de verkoop van het raadhuis komt al uit de vorige periode eigenlijk. Dus ik denk dat een sterkere balans is mooi maar het komt ook wel een beetje naar ons toevallen maar ik wil toch de wethouder ook wel op het hart drukken dat dat we niet alleen maar, en daar komen we ook in de kadernota zo op terug, niet alleen maar mee moeten wandelen in het over

het ravijn van 26 het springen maar we missen ook gewoon wel echt een stukje visie van het college daarop hoe we het nou echt structureel voor Laren gaan verbeteren. Want dat en dan sluit ik af, hoor ik de account nog steeds zeggen. Structureel hebben wij nog niks opgelost.

De voorzitter: De heer Vos.

De heer Vos: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Ik denk dat de tegemoetkoming die de wethouder gedaan heeft om ons mee te nemen in zijn plan van aanpak, dat het een hele hoop bezwaren weg zal nemen en dat we volgend jaar fris en vrolijk met fantastische stukken hier aan de tafel beginnen. Wel twee opmerkingen nog naar aanleiding van de discussie. Er wordt enorm gehamerd op de solvabiliteit en mijnheer De Jong wil graag in gesprek daarover. Ik sluit graag aan, want volgens mij is daar een heel hoop over te zeggen. Met name als het gaat over de verkoop van het Brinkhuis, sorry van het gemeentehuis. Misschien kunnen we dat ook nog verpatsen. Dan krijgen we in ieder geval nog wat geld binnen, oh dat is niet van ons. Dat is jammer. Nee, maar dat wil ik graag deelgenoot van zijn. Want volgens mij heeft de verkoop van het gemeentehuis niet zoveel bijgedragen aan een betere solvabiliteit. Maar dat is een persoonlijke mening. Wel vind ik de oplossing om de achterstallige huur van het Brinkhuis om te zetten in een lening wel een hele creatieve maar ook een hele moeizame en ik sluit me graag aan bij mijnheer van Den berg. Hoe gaat in hemelsnaam het Brinkhuis, want dan hebben we het over onder 80.000 euro per jaar, extra ophoesten, terwijl ze nu een verdienmodel hebben wat jaarlijks tekort na tekort na tekort oplevert, waardoor ze zelfs niet in staat zijn om de gewone huur te betalen. Dus ik vind het wel een hele moeizame constructie. En laten we maar omschrijven als een dubieuze debiteur als ik het zo mag noemen. Ik hoop dat de heer Van Midden mij gerust kan stellen dat hier absoluut geen sprake is van een dubieuze debiteur.

De voorzitter: De heer De Jong.

De heer De Jong: Ik heb op één vraag nog geen antwoord gekregen we hebben bestemmingsreserves voor die vluchtelingen gevormd, daar hadden de kosten van de BEL van de ambtenaren die hun werk verricht hebben van afgetrokken moeten worden en hadden van wat we dan die 375.000, die dan minder daar gereserveerd had, hadden we onze algemene reserve echt kunnen versterken? Ik kan dat niet begrijpen dus misschien kunt u dat uitleggen. Of misschien kan het nog gebeuren. Het kan natuurlijk ook, u heeft toch nog niet definitief als u dit nog even meeneemt dat het zou wel wenselijk zijn. Het Brinkhuis, ik heb nu twee keer gevraagd om voor de jaarrekening en een bijeenkomst in tekst en uitleg over het Brinkhuis te krijgen. Dat is niet gebeurd. Dat zou voor mij reden geweest zijn om nu tegen de jaarrekening te stemmen. Als u mij de garantie geeft dat uiterlijk oktober wij een gesprek hebben met Brinkhuis dan zal ik de hand over mijn hart halen. Idem dito, in het verleden krijgen we ook jaarlijks gewoon toelichting hoe het loopt. Ik denk het zijn twee verbonden van partijen die waar we in grote risico's lopen. Ook daar zou ik uiterlijk oktober ook de garantie van de wethouder willen hebben, dat we ook bij hen een bijeenkomst hebben en ik denk dat ik dan namens velen praat hier van de raad.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg interruptie op de heer De Jong.

De heer Van den Bergh: Is de heer De Jong voornemens omdat misschien in de commissie bovenlokale samenwerking te gaan doen of, want die hebben we net opgeheven maar.

De heer De Jong: Waar het moet, dat interesseert me niet als het maar gebeurt. Waar vind ik niet interessant.

De voorzitter: Het zwembad van de heer De Jong gaan we agenderen in de gepaste commissie. Het einde van uw termijn, de heer De Jong?

De heer De Jong: Zeker, burgemeester.

De voorzitter: Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Van Dorst-Brakel.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel voorzitter. Creativiteit, ik hou van mooie dingen, maar dat bedoelde ik niet wat ik bedoelde was eigenlijk precies wat ook de wethouder al aangaf. Dat is wat ik zo graag zou willen zien dat de domeinen zelf ook hun eigen verantwoordelijkheid in de cijfers nemen en dat we daar wat meer inzicht in krijgen. Dat was eigenlijk mijn bedoeling dus. Daar heb ik eigenlijk gewoon best een goed antwoord op gehad. Het onderwerp Brinkhuis, ik vraag me altijd af commercieel heel goed, zeker. Maar wat is het doel van Brinkhuis? Dat blijft toch altijd mijns inziens sociaal cultureel werk. Dus laten we daar alsjeblieft niet te veel op gaan bezuinigen. Dat waren mijn twee opmerkingen. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank mevrouw Van Dorst-Brakel. Dan is het woord aan de heer Merckx.

De heer Merckx: Dank u wel voorzitter en aan mijn voorgangers. Ik denk dat de wethouder een heel goed betoog heeft geleverd en dank ook aan onze accountant met een verhelderende verklaring over het werk. Het is wel bijzonder, moet ik zeggen om te horen dat er is gestreefd naar een goedkeurende verklaring. Dat noemen wij reverse engineering. Dat is toch wel heel bijzonder dat we dus met stoom en kokend water hebben we blijkbaar het zo georganiseerd dat er een goedkeurende verklaring is gekomen. Dat is dan toch nog eens een keer de moeite van een gesprek waard, denk ik. Maar goed, er ligt een goedkeurende verklaring op creatieve wijze die mevrouw Van Dorst-Brakel. Maar daarover, in de jaarrekening staan namelijk ook nog een heel aantal inderdaad creatieve weergaven van doelstellingen en wat daar gerealiseerd is en dan hebben wij het met name over de bolletjestruien die worden uitgereikt, de groene, de gele en de rode. In de rode hebben we een hele lastige daar en daar willen we toch nog even bij stilstaan, want dat gaat wel richting de kadernota, maar wij zouden het bijzonder op prijs stellen als er onmiddellijk actie wordt genomen op de verkeersoverlast die door vrachtwagens worden gerealiseerd, daar zien wij heel graag een onmiddellijk of een window of andere tijdsloten voor het zware vrachtverkeer in het dorp. Dat is er één maar over het algemeen zijn die bolletjes, die zijn niet concreet en daar staan geen realisaties in. We gaan iets organiseren we zullen keer een pop-up gemeenschap hebben. Het gaat allemaal maar over de wolligheid et cetera. Het lijkt wel een schilderij van Mauve, zo wollig is het allemaal. Daarnaast hebben we nog even een paar zaken die we in de commissie hadden willen bespreken en die zullen wij nu maar even schriftelijk gaan stellen. Onder andere een vraag over de wooncoach, dat die voor mensen in de sociale huurwoning beschikbaar is, maar er zijn ook mensen die wonen met een klein inkomen niet in een sociale huurwoning maar in een klein huis en die hebben misschien ook behoefte aan een wooncoach. Er is geld beschikbaar gesteld voor de leerachterstanden voor COVID-19 in te lopen, de corona steun aan de basisscholen, wat is daar de status van? Daar gaan we ook nog vragen over stellen. Er zijn een heleboel zeg maar elementen gedaan richting de sociale kant, de week van de eenzaamheid, budgetcoaches, energiecoaches, daar zijn natuurlijk is dat lastig om daar direct resultaat van neer te schrijven, maar daar kan u wel zeggen hoeveel mensen hebben gebruik gemaakt van een budgetcoach? Hoeveel mensen zijn daadwerkelijk bij een energiecoach geweest? Ook de week van de eenzaamheid en deze vragen, de reden daarvoor is namelijk ook dat er zijn een heel aantal ambtenaren bij betrokken om dit te organiseren. Dat is dat is niet zomaar even een uurtje bedenken en dan gaat hij. Nee daar wordt daadwerkelijk serieus werk verricht de ambtenaren om een goed programma op te schrijven. Kortom, er wordt veel meer geld geïnvesteerd dan alleen een budgetcoach of een energiecoach. Dus daar zien we graag en dat gaat ook weer terug naar concrete resultaten met doel en verantwoording. Dat komt zomaar het woord smart objectives komt hierbij naar bovendien. U weet vast wel wat er staat. Dan heb ik nog een hele concrete vraag. Het viel mij op, ik ben even de pagina kwijt, excuses daarvoor. Maar in het overzicht van onze bezittingen staat dat de gemeente Laren 112.000 vierkante meter landbouwgrond in Eemnes bezit. Gaan we daarmee doen, beste college want ik weet niet of we zelf koeien in bezit hebben die we daar zullen gaan houden of is dat misschien een mooi uitlaatgebied voor onze honden, dat we vorig jaar hebben afgeketst? Kortom ik zou graag zien wat daarmee wat daarmee gaat gebeuren. Als laatste ook of nou één na laatste, misschien de op twee na laatste. Ik ben zo blij dat we nu de notulen ingaan als het zwembad van de heer De Jong. Dat is dat is heel fijn. U bent een hoop problemen rijker geworden vanavond mijnheer De Jong. Maar als

dit een zwembad is dat dat door een heel aantal bezoekers uit Eemnes en Blaricum wordt gebruikt, dan zou ik ook graag zien dat niet alleen in de verslaglegging naar buiten komt wat onze kosten zijn maar ook wie daar daadwerkelijk gebruik van maakt en hoeveel mensen uit mijn zwemmen in het in het water van Laren en hoeveel mensen uit Blaricum zwemmen in het water van Laren.

De voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Vos.

De heer Vos: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Mijnheer Merckx, voordat we nou helemaal de geschiedenis ingaan met betrekking tot het zwembad. Daar zijn volgens mij heel dingen over gezegd over de verdeling en dergelijke. Als we nou iedere keer met beschouwingen teruggaan naar het verleden met betrekken tot het zwembad, vind ik dat wel een beetje zonde want dan wordt het een soort ritueel om altijd te gaan lopen mopperen over het zwembad. Voor iets wat dat meer dan tien jaar geleden benoemd is, ik vind dat een beetje jammer eerlijk gezegd.

De voorzitter: Mijnheer Merckx.

De heer Merckx: Dank u wel, mijnheer Vos. Als u nou veel gaat zwemmen in het zwembad, dan zal deze vraag niet nodig zijn, want dan is er gewoon geen bijdrage meer nodig. Ik begrijp dat het misschien een herhaling van zetten is. Maar dat is dan ook hetzelfde voor het geval van de discussie in de BEL-gemeenten zelf tussen Laren, Eemnes en Blaricum over de 36 procent die Laren betaalt versus de 30 procent die Eemnes betaalt. Dus laten we daar dan dat onder hetzelfde noemer schuiven want ik vind wel dat daarover gesproken moet worden. Dan het laatste, want het Brinkhuis is namelijk al twee keer genoemd. Ook de heer Van den Berg die noemt de kosten, de gestegen kosten en inflatie en onze wethouder, de heer Van Midden, die zegt: het CPB heeft daar een mening over. Maar er zijn in deze jaarrekening een heel aantal posten overgeheveld van 2022 naar 2023. We weten allemaal dat wellicht de prijzen van de Albert Heijn en de Jumbo dat die harder gestegen zijn dan van het wegenonderhoud. Maar degenen die pas geleden een verbouwing hebben gedaan zullen allemaal weten dat de bouwmaterialen gigantisch veel duurder zijn geworden. Dus wij maken ons zorgen over of er nog voldoende middelen zijn voor de aanbestedingen. Van onderhoud et cetera, activiteiten investeringen die doorgeschoven zijn van 2022 naar 23 en zijn daarmee die overheveling nog wel kostendekkend? Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dank mijnheer Merckx, de heer Loeff.

De heer Loeff: Dank voorzitter en dank aan de accountant en de wethouder voor hun beantwoording van de vragen en hun visie op de jaarrekening. Die roepen een paar vragen bij ons op. Het eerste ging eigenlijk over de opmerking van de accountant over u bent daar als raad aan zet als het gaat over de verbetering van processen, want dat gaat via een contractmanagement via een verbonden partij. Ik neem uit die woorden op te maken dat u het hier heeft over de BEL-combinatie en die BEL-combinatie is een bedrijfsvoering organisatie met een dienstverlening overeenkomst en daar staan volgens mij bestuurders aan het hoofd. Dus ik ben heel benieuwd naar nadere toelichting hoe wij als raad via die DVO-bedrijfsvoering organisatie sturing kunnen geven aan het proces en de wethouder heeft al het een en ander gezegd dat hij dat doet en hij neemt ons mee met het zogenaamde VIBE-programma. Ik ga ervan uit dat u dat in uw controle ook bent tegenkomen dat u in een soort management letter heeft gegeven en dat u ook een mening heeft of een oordeel heeft over dat programma en of dat effect gaat hebben. Ik ben wel benieuwd naar uw reactie ten aanzien van dat verbeterprogramma en of u daarin bent gedoken of daar iets over kunt zeggen tegen ons verder trekken we daar ons inderdaad ook de opmerking van de wet houden over de zes á zeven ton huurachterstand. Als ik hem even bereken, dan kom ik uit gedeeld door 10 gedeelte 12 op ongeveer 6.000 euro per maand wat het Brinkhuis zou moeten in binnenhalen aan commerciële activiteiten. Nou zes miel is behoorlijk wat en ik ben heel benieuwd of dat dan echt uit puur commerciële activiteiten is, zoals bijvoorbeeld huwelijksvoltrekkingen die niet door de gemeente worden gehouden, maar gewoon zaalverhuur of zoiets dergelijks. Of zit dat

bijvoorbeeld in de verrekening van huur die nu te ontvangen is omdat het college daar gaat zitten of staat het daar los van? Want het roept wel vragen op en dat merk ik ook bij de andere collega's. Hoe zit dit nu financieel in elkaar? Ik sluit ons aan bij de vraag van de heer De Jong terecht, laten wij voor oktober hierover goed geïnformeerd worden. Hetzelfde geldt inderdaad voor het zwembad. Wij hebben als fractie van Laren Behoud afgelopen jaar de suggestie gedaan via deze raad maar ook rechtstreeks aan het bestuur van het Brinkhuis om het PostNL punt bij het zwembad te organiseren omdat daar parkeerruimte is omdat de mensen daar gewoon voor zijn om de pakjes in ontvangst nemen en te verzenden. Nul reactie, nul resultaat. Dan denk ik ja dat is misschien een verdien modelletje van 10.000 euro per jaar maar het is wel 10.000 euro dus ik zie wat dat betreft ook weinig creativiteit. Als het nou over creativiteit hebben en oplossingen voor verbetering van inkomsten, dan kan er echt meer gebeuren. Dat gaat niet alleen over die zwembezoekers het gaat over het meer openstellen van je zwembad voor sportfaciliteiten, voor zaken die wat geld in het laatje brengen. Je ziet ook regelmatig dat in sporthallen vlooiemarkten worden gehouden. Gewoon commerciële verhuur gebeurt niet bij deze sporthal, onderdeel volgens mij van het contract. Ik mis echt een stap en ik wil de wethouder vraag daarvoor oktober met die organisatie ook mee te komen. Verder was ik had nog een vraag ten aanzien van de bouwopbrengsten op dit moment leges zijn heel erg belangrijk. Er staan een aantal dingen op stapel, daar is het een en ander gerealiseerd maar er stond ook in het jaar in de jaarrekening dat er wat minder inkomsten waren het afgelopen jaar. Kunnen we ons iets bij voorstellen, maar er staat ook een soort winstwaarschuwing in omdat de bouwregels gaan veranderen qua toezichthouderschap en dat de leges daardoor onder druk komen te staan. Heeft u dat meegenomen in de toekomst en de begroting en wat kunnen we dan verwachten? Want zoals ik het begrijp is dit toch een behoorlijk percentage als je van de inkomsten die de gemeente Laren zelf kan binnenhalen of zou moeten binnenhalen. Dat is nog iets waar we mee zitten. Ten laatste de stoplichtanalyse als je hem zo ziet is natuurlijk ontzettend handig om te zien. Rood, geel of oranje en groen. Een paar rode, een paar gele maar heel veel groene maar als je bijvoorbeeld kijkt naar pagina 73 van het klimaatbeleidsplan, dan staat daar heel veel groen en het is allemaal willen, willen, zullen we onderzoeken, blijven we motiveren, wordt nog in 2021 plan van aanpak opgesteld, er staat zelfs een foutje in, verder vormgegeven in de vorm van een verkenning. Daardoor staat het allemaal op groen. Maar eigenlijk zijn het allemaal wensen en dan denk ik nou dan zouden ze eigenlijk op oranje moeten staan op zijn minst en dan is het beeld toch wel iets anders. Dus misschien moeten we ook eens een keer kijken naar de stoplichtrapportage of dat nou werkelijk ons helpt om een goed beeld te vormen want op het oog denken we staan op groen maar misschien moeten we eerder op oranje staan in ieder geval wat betreft het onderwerp 3 op pagina 73 het klimaatbeleidsplan en de stappen die daar zouden willen worden gezet. Dat was onze tweede termijn.

De voorzitter: Mijnheer Loeff, zit in dat laatste ook nog een vraag aan college besloten over het klimaatbeleid? Zit in dat laatste ook nog een vraag aan het college besloten?

De heer Loeff: Ja eigenlijk wel, een reactie op de groene stippen ten aanzien van we willen en wij zien ze eigenlijk op oranje staan en niet zozeer op groen. Dus ik ben wel benieuwd hoe het college daarnaar kijkt.

De voorzitter: Dank mijnheer Loeff. Dan kijk ik naar het college, maar eerst naar de accountant. Of hij nog ziet dat de vraag aan hem zijn gesteld. Eén in ieder geval, de heer Friesen.

De heer Friesen: Ik wil op een paar dingen voorzitter als dat mag reageren, want de opmerking van mijnheer Merckx over reverse engineering die doet natuurlijk wel wat pijn in mijn accountants hart, dat snapt u. Kijk, het is niet zo dat, kijk we hebben in het verleden wel eens meegemaakt bij de invoering van sociaal domein en 2015 dat op een gegeven moment gemeente zeiden: we hebben eigenlijk het systeem niet goed in geregeld want het is allemaal nieuw, moeilijk en ingewikkeld. Weet je wat, accountant doe maar een oordeelonthouding, ja dat kan niet. Wij moeten streven naar een goedkeurend oordeel en kunnen pas gaan rusten en dat geldt dus ook voor de organisatie op moment dat dat doel bereikt is. Dat was de portee van mijn opmerking. Vervolgens kreeg ik andere vraag over VIBE. Wat ik dan altijd al leuk vind is op moment dat de

vraag stellen dan ook eigenlijk in de vervolgvragen dat het dan vervolgens ook eigenlijk zelf al het antwoord geeft. Want, ja natuurlijk heb ik kennisgenomen van VIBE en zie ik ook inderdaad wat de wethouder ook in zijn reactie aangaf, zie ik ook dat en dat heb ik ook in mijn eerste bijdrage aangegeven zie ik dus ook dat energie in de organisatie anders is en dat dus ook de manier waarop een gewerkt wordt veranderd is. Alleen dat was eigenlijk is die beweging te laat ingezet om echt effect te hebben over in het jaarrekeningproces 2022. Maar u stelt ook een vraag: wij zitten nou als raad aan het stuur want het is tenslotte een bedrijfsvoering organisatie. Nou dat zit nou precies in die groene bolletjes want wat straks in de begroting komt te staan, zijn de ambities en de doelstellingen die het college stelt. Op het moment dat het college zegt wij willen iets of wij gaan proberen iets te doen, dan is het denk ik aan de raad de taak om te zeggen: wij vinden die ambities niet stevig genoeg wij vinden die niet concreet genoeg en dan geef je het college dus in die zin ook als raad een beetje ruimte om te zeggen van ja als we zo dat zo vaag opschrijven dan zegt het college nou dat is een groen bolletje. Daar mag u natuurlijk van alles van vinden, maar dat is wel de ruimte die u zelf hebt gegeven. Nou en dat proces werkt eigenlijk ook met verbonden partijen zo. Die dienen bij u keurig netjes een begroting in, die dienen bij uw keurig netjes en jaarrekeningen en u mag daar ook een zienswijze op in leveren, in ieder geval als het gaat over de begroting en in die begroting staan ook allerlei doelstellingen. Dus op het moment dat je als raad aan het stuur wil zitten van uitbesteden taken, moet je dus bij de behandeling van de begroting van zo'n van zo'n verbonden partij dus ook scherp zijn dat je zegt: passen die doelstellingen nou ook in het beleid dat wij als lagen voorstaan? En dan bent u als raad dus ook bezig met het stuur op verbonden partijen en dat is wat ik bedoel van dan moet u dus ook even naar uzelf kijken van bent u in dat proces scherp genoeg? Als het gaat over de vraag van mijn linkerbuurman over de uren, dan is dat een vraag die misschien waar de wethouder zo meteen ook nog even op ingaat. Maar dan wil ik twee dingen op zeggen. Eén is en dat heb ik net ook al aangegeven, toen in februari maar met name in maart 2022 hoe Oekraïense vluchtelingen deze kant op kwamen, en ineens gered moest worden om dat allemaal op te vangen, was de eerste doelstelling zorgen dat die opvang geregeld wordt. Dan is het u geschreven misschien wel wat minder belangrijk want uiteindelijk gaat het eerst om het primaire proces om de maatschappelijke opvang. Bovendien had het Rijk toen ook nog niet bedacht hoe gaan we dit financieren? Uiteindelijk heeft het Rijk besloten om dat te doen via zogeheten specifieke uitkering. Daar hangen allerlei eisen aan en dan heb ik ook een rol. Dat betekent dus dat de organisatie moet kunnen onderbouwen waarom al die uren gemaakt zijn. Op het moment dat die uren op dat moment niet geschreven zijn, is dat achteraf dus ook niet te herstellen. Dat betekent dus dat dat soort voorschriften ook een van de redenen zijn waarom dus die 375.000 euro niet kon worden, alle interne uren, niet volledig konden worden toegerekend aan in feite de Oekraïne opvang. Als het gaat over de opmerking van mijnheer Vos en dat is mijn denk ik mijn laatste opmerking. Het woord dubieuze debiteur, kijk op het moment dat u voor dubieuze debiteur in de mond neemt, dan heb ik ook als ik ook als accountant iets te doen. Want dan gaat het over de waardering van uw activa, van uw bezittingen en daar heb ik ook een rol in en dat is ook precies wat er gebeurd is. Ik heb met het college heel nadrukkelijk het gesprek gevoerd: hoe kijken jullie nou aan tegen het verdienmodel van het Brinkhuis? Neem daarin ook een positie in, wat vinden jullie daarvan? Hoe kijken jullie daar tegenaan? Daar is dus inderdaad een uitkomst in uitgekomen. En net als ik heb ik geen glazen bol en kan ik niet in de toekomst kijken. Maar hebben we uiteindelijk wel geconcludeerd dat als je kijkt naar hoe de begroting is opgebouwd, hoe in feite het toekomstig verdienmodel van het Brinkhuis eruitziet, ook met de verhuizing van het college daarnaartoe. Dat je zegt: ontstaat er dan voldoende aflossing capaciteit? Het feit dat we uiteindelijk geconcludeerd hebben dat, u kunt zich voorstellen dat op moment dat daar een vordering van een aantal tonnen als wij daar qua waardering onzekerheden op zouden hebben geplakt, dan had u dat in de tabel in mijn accountantsverslag teruggelezen. Dus uiteindelijk hebben wij geconcludeerd dat wij dat op dit moment in ieder geval niet zien maar daar is inderdaad een heel gesprek aan voorafgegaan. Tot zover voorzitter.

De voorzitter: Dank, mijnheer Friesen. Dan kijk ik naar het college.

De heer Merckx: Voorzitter, excuses.

De voorzitter: Mijnheer Merckx.

De heer Merckx: Even een wellicht wat domme vraag. Excuses daarvoor. Maar bij de urenverantwoording voor de inzet van de ambtenaren van de Oekraïne is dat volgens de BEL-verdeling gegaan?

De voorzitter: U bedoelt naar percentage? Volgens de DVO? Wordt heen en weer gekeken nu. Gaat de wethouder meenemen in zijn beantwoording. De heer Van Midden.

De heer Van Midden: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Ik zou meteen op de vraag van de heer Merckx ingaan van hoe de die verdeling is gebeurd van Oekraïne opvang met name de ambtelijk capaciteiten. Dat is niet, daar hebben we niet geen DVO of DVO-sleutel toegepast. We hebben gewoon een soort beste schatting gemaakt van het aantal uren wat vanuit de ambtelijke organisatie ingezet is voor Laren. Hebben met de drie wethouders behoorlijke challenge opgedaan en uiteindelijk zijn we hier opgekomen. Wat de heer Friesen al aangeeft, op dat moment was een crisis. We moeten zo snel mogelijk moeten we uiteinde ik die opvang organiseren. Dat hebben we eigenlijk voor het grootste deel gedaan met de ambtelijk capaciteit binnen MO. Dus we kondigde op zich wel redelijk identificeren, maar het is eigenlijk gewoon een soort beste schatting geweest van het aantal uren wat besteed is. Vooral het idee dat dat redelijk in de werkelijkheid benaderen.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Van Dorst-Brakel.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ik wou daar alleen maar even mijn complimenten overgeven dat we daar geen discussie over hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Overigens geruststellende gedachte is misschien het overgrote deel van de vluchtelingen uit de Oekraïne in Laren zijn opgevangen en hier is ook het overgrote deel van de opvang mogelijk is gemaakt en de uren ook hier zijn besteed. De heer De Jong.

De heer De Jong: Ik kan me voorstellen dat die eerste twee, drie maanden dat je de uren niet toegerekend hebt maar dat je daarna wel mee aan de slag gegaan bent en misschien in de eerste maand nog iets had kunnen herstellen, want normaal worden er gewoon uren geschreven. Dus ik begrijp dat je het aantal maanden niet gedaan hebt, maar de rest had dan toch wel toegerekend kunnen worden en wel afgetrokken.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van Midden: Dat klopt, wel iets zuiver doen. We hebben er wel deels van gebruikgemaakt maar je ziet bijvoorbeeld ook dat kijk naar een specifiek geval een ambtenaar vrijwel eigenlijk de hele tijd tot het eind van het jaar bezig geweest met de opvang voor Oekraïners en daar heb je geen uren voor nodig dus daar kan je gewoon die capaciteit toeschrijven. Maar nogmaals, het is een soort best effort wat we gedaan hebben. In het verlengde van de vraag waarom voegde dit toe aan de bestemming erven en niet algemeen reserve? Simpel, omdat dit uren zijn die normaliter hadden besteed moet worden aan de werkzaamheden voor Laren en uiteindelijk ook die bestemming wil laten houden. Dus wij stoppen daarom in een bestemmingsreserve en laat het niet verdwijnen om het zo maar zeggen in algemene reserve. Dat is de hele simpele achtergrond over het algemeen ook het idee achter bestemmingreserve. Even meteen verdergaan met Liberaal Laren, want voor Liberaal Laren is de avond van de garanties, heb ik begrepen. Ik wil ieder geval de garantie geven dat we voor oktober of uiterlijk oktober bij een bijeenkomst organiseren met de Brinkhuis en ik denk dat we dan echt de challenge kunnen doen, ook op de cijfers en de begroting en de lening en verdien capaciteit en dat soort dingen. We hebben we eigenlijk het volledige financiële beeld en kunnen we ook het goede gesprek voeren. Ik wil voordat we zeggen natuurlijk is zo dat we willen dat de Brinkhuis wat meer eigen broek ophoudt. Betekent ook wat commerciële activiteiten. Aan de andere kant hebben ze ook nadrukkelijk hun maatschappelijke functie, waar we uiteindelijk ook als gemeenschap aan bijdragen. In die zin verandert natuurlijk het zeg maar

doel van het Brinkhuis niet. Maar laten we daar de Brinkhuis avond gebruiken om de uitgaat op in te gaan. Eigen hetzelfde met het zwembad. Toevallig zag ik vandaag de jaarrekening binnenkomen van het zwembad. Maar laten we daar ook in september, oktober een bijeenkomst over organiseren. Dan kunt u ook de vraag stellen van wat doet u eraan om al die bezoekers naar ons toe te trekken. Welke extra activiteit zou je kunnen organiseren als zwemmen tussen de postpakketten en meer van dat soort zaken? Dus laten we daar dan uitgebreid op terugkomen. Mijnheer Van den Berg, u gaat even in op zeg maar de solvabiliteit en valt wel mee of valt niet mee, u zegt valt niet mee. Ik het vind jammer dat u dat zegt want ik vind het meevallen. Ik moet zeggen ik ben hartstikke blij dat we die incidentele baat hebben en kunnen toevoegen aan reserve. Ik zou haast willen zeggen, daar kunnen we ook wat mee en of het uiteindelijk een solvabiliteit is van 20, 28 of wat voor procent ook dat maakt me niet eens zoveel uit. Het enige wat ik wil zien, is dat ik uiteindelijk de middelen ter beschikking heb. Om de investeringen die wij willen gaan doen als college en dat zullen echt investeringen zijn, ook zware investeringen zijn in toekomstige generaties van Laren. Dan heb ik het ook over het onderwijs, hebben we het over duurzaamheid, dan hebben we het over wonen en dan wil ik echt de discussie ook voeren van we hebben we nou het geld ook beschikbaar om die investeren te doen en tot welk niveau willen we uiteindelijk het geld ter beschikking stellen? Dat het dan met een mooi woord risk appetite dat is risicobereidheid. Dus tot welk niveau ben je uiteindelijk bereid op reserve in te leveren om uiteindelijk die prachtige doelstellingen die we gaan formuleren de uitvoeringsprogramma's op de verschillende onderdelen om die te kunnen financieren. Want dat is de eigenlijke discussie.

De voorzitter: U hebt een interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Voorzitter, zonder te gaan heen en weer pingpongen. Maar ik sla alleen maar aan op de opmerking van de accountant die dat volgens mij zegt of het nou 15, 20, 26 is, het zit allemaal nog steeds in de gevarenzone. Als ik dan nu nog wel zeggen: maar ik ben er wel blij mee want daardoor hebben wij geld om te investeren dan denk ik van niet voor nu meer maar volgens mij praten we dan toch echt langs elkaar heen of luisteren we allebei niet goed naar de accountant. Dus moet het niet jammer vinden dat ik die opmerking maak. Wij maken ons volgens mij zorgen en dat is mede ingegeven door wat iedereen hier aan tafel zegt.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van Midden: Ja, mijnheer de voorzitter. Ik vind toch jammer dat u de term gevarenzone gebruikt. Want dat is gewoon niet zo. En natuurlijk hebben we nog wel wat te doen en zeker als het gaat om een structureel evenwicht, zeker als we kijken naar de programma's die we moeten doen, maar we zitten niet in gevarenzone. Uiteindelijk hebben we het in eigen hand. Wat mij is er gewoon een beheerste situatie, wat ik al uitlegde, als we kijken naar onze dagelijkse gang van de huishouding, dan hebben we het allemaal behoorlijk in de hand. Als het gaat om opvangen en tegen schokken, bijvoorbeeld uit vluchtelingen, hebben ook gelukkige een bestemming of een reserve waarmee dat kunnen opvangen. En met onze programma's moeten gewoon heel goed kijken van nou wanneer hebben we welk geld nodig en waar gaan we dat vandaan halen? Dat vind ik een uitermate beheerste situatie. Dat is ook geen situatie waarbij handelt vanuit de gevarenzone. Nee, dat is een situatie bij je uiteindelijk handelt vanuit de beperkte beschikbaarheid van je middelen en uiteindelijk hebben we toch te maken met schaarste. Nou, binnen die schaarste moeten wij de juiste keuzes zien maken. En dat soort spelletje wat we gaan spelen. Dat heeft niks met gevaar of gevarenzones en we vertrekken ook niet vanuit een financieel beeld wat er in de gevarenzone zitten. Nee, dat zitten we niet we hebben, maar we moeten wel heel kritisch met ons onze middelen omgaan. Dat is eigenlijk wat ik wil zeggen. En gelukkig heb ik dan wat achterhand in de vorm van die incidentele baten want kan ik ook lekker eventueel daar waar we tekorten ontstaan dingen aanvullen. Nadat stelt me heel erg gerust, kan ik u vertellen.

De voorzitter: Blij dat de wethouder in ieder geval gelukkig is.

De heer Van Midden: Ja, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Gaat u lekker verder mijnheer de wethouder.

De heer Van Midden: Ik wil ook niet lijken dat ik een soort blij eikel beleid aan het voeren op financieel gebied. Maar ik probeer toch in ieder geval wat realisme ook op die bij te brengen. Dus, maar goed ik ga even verder. Even kijken. CDA gingen ook nog over Brinkhuis in het verdienmodel en dat wij ook geld heffen voor feestjes. Volgens mij was het niet een feestje van Brinkhuis, maar stelde Brinkhuis gewoon zijn klooster beschikbaar en was de organisatie zelf die uiteindelijk daar een vergoeding voor vroegen maar hou met goede.

De voorzitter: Laten we niet op de details ingaan, interruptie.

Onbekende spreker: Maar dat was niet zo.

De voorzitter: Helder, helder. Kunnen we willen van de tijd toch een poging doen dit agendapunt zo meteen af te ronden want we moeten ook nog de kadernota doen. Dus pakt u vooral uw interrupties als u echt even de wethouder scherp wilt bevragen. Wethouder vervolg uw betoog.

De heer Van Midden: Dan pakken nog even twee dingen mijnheer de voorzitter, als u mij toestaat. Eén, alles rondom inflatie, inflatiecijfers. Dan reken ik zo zowel CAO als CPI-inflatie. Ik durf te wagen dat we dat goed in beeld heb ik. En als we kijken naar de huidige situatie, we hebben natuurlijk een behoorlijk aantal lopende contracten die al ingekocht zijn op basis van de prijzen die toen golden, nou die veranderen niet. Daarnaast moeten we uiteraard bepaalde contracten herzien of opnieuw sluiten. Nou daar houden we rekening met zeg maar de nieuwe inflatie en daar waar we in het verleden budget berekeningen gemaakt hebben waarvan we nu zien dat die achterhaald zijn, denk bijvoorbeeld aan het wegenonderhoud laat ik op dit moment nieuwe budgetten uitrekenen om op basis van actuele gegevens weer goede beslissingen en goede prioriteiten te kunnen stellen dus in die zin hebben denk ik een goed beeld en hebben ook op dat gebied een beheerste omgeving. Dat betekent niet dat ik af en toe misschien wel eens verrast kan worden maar over het hele beeld en als het gaat en materiële dingen, hebben we het goed in beeld. De heer Merckx stelde de vraag ook: de werkzaamheden die doorgeschoven worden, wat dat ook het voorstel is omdat eigenlijk een aantal dingen die in 2022 opgepakt zijn en de budgetten die erbij horen om die doorschuiven naar 2023. Discussie hebben ook gevoerd in de commissie MNF daar is eigenlijk door het CDA kan ik me herinneren, dezelfde vraag stelt van zijn de middelen nog voldoende om die werkzaamheden uit kunnen voeren en hebben we ook beloofd dat we daar een risicoanalyse op zouden doen en aan kunnen gaan van welke werkzaamheden eventueel gevaar oplopen dus dat komt eraan. Ik beloof die ergens in de zomer geloof ik op te leveren als ik de gemeentesecretaris aankijk is dat volgens mij een toezegging geweest, dus die komt eraan. Dan had ik als laatste de bolletjes, de stoplichten. De toelichting van de accountant is mij uit hart gegrepen. Eigenlijk is het aan de raad om het challenge te doen op het smart karakter van de doelstellingen die we die we afspreken en volgens mij hebben we ook naar aanleiding van de jaarrekeningen van vorig jaar de toezegging gedaan ook dat we dat ook zullen gaan doen. Dat uiteindelijk op het moment dat wij daar volledig verantwoordelijkheid voor hebben het ook veel smarter te gaan formuleren. Dan hebben we nog een specifieke vraag of het sociaal domein, pagina 73 heel veel groen kan dat niet anders en dat zal mijn collega de heer De Groot toelichten.

De voorzitter: Daarvoor geeft de voorzitter het woord aan de heer De Groot, het ging over duurzaamheid volgens mij.

De heer De Groot: Ja, het ging over duurzaam. Wat we zien en toen ik aantrad en ik zag de jaarrekening en ik zag de begroting, heb ik ook binnen het college opmerking gemaakt over de formuleringen van die bolletjes. Op dit moment waaraan te raden was proces van de begroting eigenlijk al gaande en was de tijd te gering om daar een verandering aan te brengen. Dus ik heb me wel zeer voorgenomen om te proberen dat allemaal wat smarter te gaan formuleren en daarvoor in te spannen maar dat zal ook iets zijn, wat u nu ziet zijn formulering uit verleden en het ook herkennen als lang in raad zit. Dat moet je ombuigen naar een nieuwe systematiek. Ik

kan u niet garanderen dat dat een jaar zal gaan gebeuren, maar dat mijn streven, mijn acties daarop gericht zijn en ook van mijn collega's dat kunt u wel van mij aannemen.

De voorzitter: Dank wethouder De Groot. Wethouder Van Midden, u was klaar he, met uw betoog?

De heer Van Midden: Volgens mij heb ik al mijn punten, althans de genoemde punten wel, voorzitter. Tenzij een van de raad constateert dat ik iets vergeten ben.

De voorzitter: U heeft ruimhartige toezegging gedaan op de verzoeken van de heer De Jong met betrekking tot het organiseren van informatieavonden over het zwembad en het Brinkhuis. U gaat schriftelijk en mondeling de raad informeren over de voortgang van de verbetering van de planning en control cyclus en het beheersingsproces van de interne financiën. U heeft verder nog toezegging gegeven over een aantal lopende punten waar u in de zomer de raad overgaat informeren en volgens mij is de wethouder daarmee tegemoet te komen aan de raad en kijk ik of de raad klaar is voor besluitvorming. De heer Vos nog voor derde termijn?

De heer Vos: U vraagt mij of alle vragen beantwoord zijn en ik had de vraag gesteld aan wethouder of het Brinkhuis beschouwd kan worden als een dubieus debiteur of niet?

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van Midden: Laten we dat bewaren tot de bijeenkomst van Brinkhuis en dan zou ik zeggen, kijk en overtuig u zelf.

De voorzitter: Mooi. Dan zijn we denk ik klaar voor besluitvorming en breng ik in. Overigens, ik denk dat het wel heel goed is in het licht van de wijze waarop wij omgaan met de commissie Bovenlokale Samenwerking, de oproep van accountant om toch wat meer tijd te besteden aan onze verbonden partijen en onze positie statie van die verbonden partijen, denk dat toch wel goed is om als gemeenteraad die opmerking van de accountant toch nog eens mee terug te nemen in het presidium in de raad hoe we daarmee omgaan en dat we toch echt onszelf tijd moeten gunnen om goed de voortgang en ook governance van de verbonden partijen ons daarin te verdiepen. Ik heb dat echt ook gezien als een opmerking van de accountant die ik als voorzitter van de raad zelf zal moeten opvolgen samen met u. Dan kijk ik weer even naar de beslis punten en dan vraag ik of u in kunt stemmen met de het vaststellen van de jaarstukken 2022 inclusief, normaal lees ik ze voor maar er zijn negen beslis punten. Dus ik ga ik ga gewoon vragen of kunt iets stemmen met de negen gevraagde beslis punten? Ik kijk naar de leden van de gemeenteraad. Normaal vraag ik of uw stemming winst. Maar nu gaan we gewoon stemmen. Kunnen de fracties die voor de jaarstukken en de gevraagd beslis punten stemmen, dit kenbaar maken? Dat zijn de fracties van Larens Behoud, D66, het CDA, Liberaal Laren, de VVD en Groen Laren en daarmee de jaarstukken unaniem vastgesteld. Met dank aan de accountants en ook complimenten aan de wethouder en de ambtelijke ondersteuning.

4. Algemene politieke beschouwingen (max. 5 minuten per fractie)

6. Kadernota Laren 2024

De voorzitter: Dan kom ik bij agendapunt vier. Maar even voor met ik ben zo vrij want we hebben agendapunt vier, dat zijn de algemene politieke beschouwen. Agendapunt vijf is de reactie en agendapunt zes is de kadernota, dat gaan we gewoon samenvoegen. We praten hier over de kade nota waarin we in de eerste termijn de raad horen aan de hand van voorbereide algemene beschouwingen en daarna meteen de eerste termijn van het college daarop kan reageren. Dan is daar wel een volgorde voor aangegeven en begin ik bij de fractie van Liberaal Laren en ik let overigens streng op de tijd, want ik ben liberaal geweest bij de jaarstukken,

maar nu echt bij viereenhalve minuut ga ik knikken en geluid maken en met vijf minuten hamer ik u af. Mijnheer De Jong.

De heer De Jong: Prima, ik doe mijn best. Algemene beschouwingen kadernota 2024. Bij de begrotingsbehandeling afgelopen november is Liberaal Laren akkoord gegaan na de belofte van de wethouder dat de volledige inhoud van deze begroting gezien de totaal veranderde wereld waarin we ons toen en thans begeven stuk voor stuk zouden worden getoetst op financiële behaalachtheid. Plannen uit coalitieakkoord zouden daarom nog breed financieel worden doorgesproken. Is dit nog haalbaar? We doelen op de oorlog in Oekraïne, torenhoge inflatie compensatie, voor de lonen, torenhoge energieprijzen en toenemende stroom vluchtelingen. Alhoewel het Rijk compensatie heeft aangekondigd in de meicirculaire is nu al duidelijk dat bijvoorbeeld de loonstijgingen vanuit het februari akkoord van 9,25 procent in het gunstigste geval maar voor 5 procent gecompenseerd gaan worden. Daarnaast zijn er veel onzekerheden betreffende het verschil tussen de werkelijke meeruitgaven en compensatie van het Rijk. Dan is in eerste instantie de vraag: hoeveel komen we in 2024 tekort? Wat betekent dit voor Laren? Kortom, er zijn nog veel onzekerheden. Geen nieuwe grote investeringen dus maar dat gaat ons niet ver genoeg want u stelt tevens voor om in ieder geval de beleidsstukken voor de uitvoering van het coalitieprogramma in 2024 te laten opmaken. Dat is heel leuk maar als er daarna geen geld is meer voor de uitvoering is het maken van beleidsstukken weggegooid geld en inzet van de BEL-ambtenaren. Eerst zeker weten of hij compensatie van het Rijk tegenover staat, dan pas handelen lijkt ons verstandiger. Regeren is immers vooruitzien. Dit gegeven als mede cijfers uit de jaarrekening lijken ons voldoende om eerst wat gas terug te nemen in plaats van het doorpakken. Dat staat vermeld in de kadernota. Voor de rest zien wij dat ten aanzien van de programma's tal van kosten en lasten niet zijn meegenomen in deze kadernota. Wij noemen de beheerplannen, de schoolgebouwen, de buurt-sportcoaches, pilot jeugdwerker, pleegouderschap, bij veel van deze onvoorziene kosten worden uitgegaan voor kapitaallasten. Vraag: hoeveel meer wordt er in 2024 geleend en wat is de totaalsom leningen dan? Nog een laatste opmerking en vraag wat ons niet duidelijk is. Hoe verklaart u de bedragen uit de meicirculaire? 2023 voordeel van 750.000 euro, 2024 253.000, 2025 198.000 euro bij elkaar geteld dik 1,2 miljoen. Gedeeltelijk bedoeld om het ravijnjaar op te vangen. Daarna blijft er in 2026 en 27 nog wat over, dus dit is 1 miljoen voordeel. Hoeveel van dit voordeel gaat er gereserveerd worden om eventuele tegenvallers op te vangen? Sluit de kadernota die er nu voorligt aan op de jaarrekening, want daar gaan nog wijzigingen in plaatsvinden, dus sluit hij nog daarop aan of zal die aangepast moeten worden? Zijn er nu al bekende feiten die nog meegenomen moeten worden in de kadernota? Dat waren mijn punten.

De voorzitter: Dank mijnheer De Jong. Dan is het woord aan de heer Erwin Van den Berg van de fractie van het CDA.

De heer Van den Berg: Voorzitter, dank u wel. Net bij de behandeling van de jaarrekening deed u nog als allerlaatste een appel op die commissie BLS bovenlokale samenwerking die wij eigenlijk bedacht hadden op te gaan heffen maar die misschien met opmerkingen van de accountant wel weer een nieuw leven krijgt. Opgeworpen en dat willen we nog eens graag ondersteunen die oproep zo vertalen wij maar. Geacht college, leden van de raad, en aanwezige hier op de tribune. Vanavond bespreken we zoals de uitnodiging weergeeft de kadernota van de gemeente Laren. Een kader nota die gebaseerd is op plannen van het college, met een coalitieakkoord als fundament. Een document dat ook ons best wel laat bereikt heeft nog weer later, zelfs als vorig jaar, dat gold ook net voor de jaarrekening, maar dat geldt eigenlijk voor dit stuk ook en dat maakt dat er ook wel weer ook in dit stuk beperkt tijd is om inhoud kritisch door te nemen en weinig tijd is om het fractiespecialisten is om te overleggen. Dat moet volgend jaar echt allemaal eerder. Het lijkt wel een herhaling van het onderwerp van zojuist. Het CDA Laren constateert het volgende. Laren is een fijne gemeente om te wonen en te werken, maar bestaat een opmerkelijk verschil tussen de kwaliteit en de financiële positie waarin deze mooie gemeente zich bevindt en de kadernota die onderstreept dat toch eens door aan te geven dat er waarschijnlijk geen ruimte is voor nieuw beleid in de komende jaren. Ik verwijs daarvoor naar pagina 5 en pagina 15 van de kadernota. Dat contrast is zeer zorgelijk, maar eigenlijk ook heel raar. Want waarom heeft

zo'n bloeiende gemeente nu zo'n zorgelijke financiële positie? Met het succes van Singer heeft Laren en haast grootstedelijke voorziening binnen haar grenzen die voor neveneffecten zorgt, zoals parkeerdruk. Dat legt een extra last op de gemeentelijke voorzieningen, naast alle andere taken die er al zijn en zich verder ontwikkelen. Maar ook de winkelveorzieningen en de algemene ambiance van Laren trekken veel bezoekers. Gelukkig maar, zeggen ook wij maar er is ook een schaduwzijde daaraan. We moeten oppassen dat Laren niet aan haar eigen succes ten onder gaat. En dat vergt een actieve opstelling van het gemeentebestuur en daarbij behorende aanpak van de gemeentelijke financiën. In deze kadernota is het CDA Laren op zoek gegaan naar uw analyse en maatregelen en uw reactie op dit door het CDA Laren niet voor het eerst geconstateerde contrast. Voorzitter, antwoorden of ideeën hebben wij als CDA Laren helaas niet kunnen vinden. Natuurlijk, de verkoop van het gemeentehuis doet zich gelden. Het flatteert alleen maar de zorgelijke financiële positie enigszins. Het is incidenteel geweest en eigenlijk eet de gemeente zichzelf hiermee op. Een in de gemeenteraadsvergadering van 28 juni jongstleden merkte de wethouder financiën een nieuwe, eenmalige financiële meevaller op. De gelden door de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam betaald als tegenprestatie voor het uittreden uit van het Goois Natuurreservaat, worden naar rato over de gemeentes verdeeld. Heel fijn dat deze meevallers zich voordoen, maar het adresseert niet het door ons gesigneerde probleem. Het CDA Laren is van mening dat aanvullende maatregelen met betrekking tot financieringsopzet van ons businessmodel van Laren aan de orde zijn en ons als CDA Laren staat daarbij voor ogen dat het gemeentebestuur nu het initiatief neemt om naast overheidsuitkeringen en gemeentelijke belastingen en heffingen een derde inkomstenbron ontwikkeld in de vorm van inkomsten uit economische activiteiten gemeenten mogelijk worden gemaakt. Hebben we daar een paar vragen bij. Wilt het gemeentebestuur onze analyse met betrekking tot het ontwikkelende contrast tussen de groei en bloei van Laren enerzijds en de kwetsbare financiële positie anderzijds? Vraag twee, deelt het gemeentebestuur onze visie op de noodzaak om de ontwikkeling van een derde inkomstencategorie uit economische activiteiten ter hand te nemen, actief? Vraag drie, welk bedrag zal Laren ontvangen uit hoofde van deerschikking GNR? Vraag vier, is dit bedrag vrij besteedbaar voor de gemeente? Anders gevraagd komt dit bedrag ten goede van de algemene reserve? Om vervolgens over te gaan naar het volgende. We hebben al geconstateerd dat inflatie voorlopig hoog blijft, althans de DNB, De Nederlandse Bank geeft dat mee en de gevolgen daarvan zien wij niet terugkomen in deze kadernota. Zoals u al eerder aangaf, maakt elke afdeling een eigen inschatting van deze gevolgen. Maar of en in hoeverre het totaaleffect van de inflatie is meegenomen, valt uit die kadernota niet af te leiden. Wij noemen dat nog steeds een zeer zorgelijke situatie. Immers, er moeten leningen die tegen lagere rentes zijn aangegaan worden herfinancieren en dat bij een oplopende rentestand. Nieuw twee vragen, wat is uw eigen mening een idee bij deze situatie? En vraagt zes is, bent u bereid die doorrekening alsnog te laten maken en voorafgaande aan de begrotingsraad in november aan ons te presenteren? Voorzitter, afgelopen jaren wordt er steeds meer gesproken over het jaar 2026 als zijnde het zwarte gat in de gemeentelijke begrotingen. Nou, ik wil niet zeggen dat de wethouder straks als een blij ei stond te huppelen achter dit kathedraal, maar ik kon uit zijn opmerkingen opmaken dat hij het allemaal niet zoals een probleem ziet. Wij zien dat wel als een probleem, maar we willen hem ook in dit geval nog eens extra weer vragen. Wat is nu uw eigen visie hierop en wat gaat u aan dit jaar doen? Los van al wat u er al over gezegd heeft? Voorzitter, naar mening van het CDA Laren is een eigen visie op het ontwikkelen van een eigen inkomstenbron en tegelijkertijd verlagen van de kosten.

De voorzitter: U bent ruim over de tijd mijnheer Van den Berg, wilt u naar de afronding gaan?

De heer Van den Berg: Ja, ik ga naar de afronding. Tegelijkertijd verlagen van de kosten onontbeerlijk om zo vrolijk en fijn verder te leven als we in aanvang van onze inbreng verwoordden en we noemen dat verband de verkeersvisie en we zullen daar op een ander moment nog nader op terugkomen, maar wij menen dat met die verkeersvisie die nu voorligt en een ondergrondse parkeergarage voor zowel Singer als voor de gemeenschap een oplossing kan zijn om enerzijds inkomsten te gaan genereren en anderzijds kosten te gaan besparen, want u kunt dan de subsidie op Singer gaan verminderen. Dat voor CDA Laren telt een leefbaar fijn dorp met een toekomstbestendige financiële situatie en een beleving die in overeenstemming komt met de werkelijkheid. Voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank mijnheer Van den berg. Dan kom ik bij de fractie van Groen Laren.

De heer Vos: Eerst maar even starten met een cliché. Vertrouwen gaat te paard en komt te voet, alleen in Laren is dat jammer genoeg volgens mij schuifelen. De titel van mijn bijdrage is dan ook vertrouwen in Laren, want dat schijnt de titel te zijn van het coalitieakkoord. Het is hopelijk niet zonder reden. In dat genoemde documenten vorig jaar hebben we heel hoopvolle belofte gezien. De allermooiste was dat ons vreugde echter dat het college duurzaamheid als prioriteit mee zou nemen. Ik geef u een hele kleine beknopte bijlage uit het document. Ik citeer: bijdrage aan een duurzame toekomst. De afgelopen jaren heeft Laren zich terughoudend opgesteld in het uitvoeren van de energietransitie. De komende jaren willen we een inhaalslag maken, ruimte voor alle generaties. De belangrijkste opgave voor de komende jaren is om te komen tot een aanbod van woningen dat betaalbaar is. Toenemende verkeersdruk in het dorpscentrum betere voorzieningen voor fiets- en voetganger. Behoud en verbetering van goed openbaar vervoer is ons inzet. We zijn inmiddels een jaar verder en waarschijnlijk is het inderdaad schuifelen of misschien is het inmiddels al wel ook een boeteprocessie geworden. Een stapje vooruit en dan en twee terug. Het schiet in ieder geval niet op. Alle mooie beloften ten spijt. In het jaarverslag valt te lezen dat een flinke bedragen van allerlei geplande activiteiten van 22 naar 23 overgeheveld worden. De woningnota en de duurzaamheidsvisie presenteren heel veel mooie plannen maar van uitvoering gaat het naar zeggen van de wethouders nog niet zo snel. Ambtelijke capaciteit wordt genoemd ook prioriteiten zijn helaas niet genoemd. En van echte voortvarendheid kun je ook volgens mij niet spreken. Waarschijnlijk, dan gaan we binnenkort over praten, nou binnenkort, morgen. Het verkeersplan zal waarschijnlijk weer hetzelfde gezegd worden. Als u de kadernota leest, dan zou je de indruk kunnen krijgen dat na 2027 niets meer is. Ik denk dat er echt sprake is van een ravijn waar we in 2026 met zijn allen ingestort zijn. De positieve saldi van 24 en 25, die zouden dan het negatieve saldi van 26 en 27 dekken. Ik weet het niet, maar daarna dan? Is er niet een visie en wat een verdere planningshorizon? Als college de duurzaamheid echt serieus neemt, dan moeten de financiën na 27 ook beschouwd gaan worden en daar nu ook al actie ondernemen. De begroting structureel dekkend maken zonder erg afhankelijk te worden van de Rijksbijdrage. Dat kun je alleen maar vinden volgens mij in het drukken van de kosten of de rol van inkomsten. Misschien en ik speel met mijn voortanden, moeten dan maar eens gepraat gaan worden over de hoogte van de OZW. Volgens het jaarverslag is dat voldoende ruimte voor. Maar behalve de kosten en opbrengsten in evenwicht brengen zouden we ook kunnen gaan investeren, investeren in duurzame plannen die aansluiten op de duurzame ambities van het college en van ons hoop ik. Investeren eens in de hertenkamp, hertjes is de vrijheid, die moeten trouwens toch weg. Mooi groen park boven een parkeergarage en een energieneutraal bouwproject met betaalbare woningen. Dat gaat inderdaad geld kosten. Maar mijnheer Van Midden heeft een volle knip heb ik begrepen en we kunnen die beschouwen als een investering die zich weer terugverdient. Sturen op verkeersdruk met een garage en betaald parkeren kunnen we sturen op mobiliteit. Nog een los ideeetje wat niet zoveel geld kost misschien kunnen we met het instellen van de milieuzone ook het vervuulende vrachtverkeer weer uit het dorp. Investeren in een gezonde BEL-combinatie. En dan geen investering in geld, maar in gezonde cultuur waar mensen heel graag willen werken. Dan ontstaat er waarschijnlijk ook meer ambtelijke capaciteit want dat schijnt een beperking te zijn voor onze wethouders. Ga met spoed, met spoed aan de slag met flexwoningen, tiny houses en andere snelle stappen in de woonbehoefte en stop alsjeblieft met het laten ontwikkelen van dure appartementen en villa's. Want anders als ons liberale tafelgenoten vinden wij dat Laren voor iedereen zou moeten zijn. Wij roepen het college dan ook op om kleur te bekennen en bij voorkeur groen en concrete en ambitieuze kaders te schetsen voor de Larense burgers en haar belofte waar te maken. Dit met name ook in het belang van de jeugd, de woningzoekenden en de leefbaarheid van het dorp. Maak je belofte voor die burgers waar. Misschien kunnen ze dat dan op vertrouwen. Groen Laren wil volop bijdrage en constructief . En het laatste wat wij zouden willen is dat dit college als ravijncollege de geschiedenisboeken ingaat. Tot slot als toegift nog een paar concrete vragen als u mij de tijd vergund.

De voorzitter: Nou, eigenlijk niet.

De heer Vos: Ik zal heel snel lezen. Fijn. Allereerst een vraag met betrekking in de meicirculaire wordt gesproken.

De voorzitter: Dat moet sneller.

De heer Vos: Nog sneller? In de meicirculaire belangrijk opmerk betreft de hoogte van de bijdrage relatie met de belastingcapaciteit, hoe interpreteert het college zogenaamd belastingcapaciteit? In uitvoeringsinformatie van enkele zaken die vragen bij ons oproepen hoe kunnen wij als gemeente 22.000 euro kosten hebben voor een rekenkamer bij het ontbreken daarvan? Juist als vorig jaar enorm verschillende huuropbrengsten van de Van Nispenstraat 27, 29, is dit verschil niet aan te merken als subsidie? Dank u wel.

De voorzitter: Dank mijnheer Vos. De fractie van de VVD. Dat is de heer Koldenhof die het woord gaat voeren.

De heer Koldenhof: Dank u wel, voorzitter. Geachte leden van de raad en van het college uiteraard en uiteraard ook acht aanwezigen op de publieke tribune en de luisteraars thuis. Vandaag houden wij algemeen de beschouwing in het licht van de vast te stellen kadernota. Nou is die kadernota uitdrukkelijk gepresenteerd als beleidsarm. Dat nodigt echter daarmee de gemeenteraad voor volgens mij uit om nieuwe accenten te zetten voor een beleidsrijke begroting voor 24 die het college zal gaan voorbereiden. Is in de afgelopen jaar een goede stap gezet door het college om de financiën van onze gemeente toekomstbestendiger te maken. Het stemt de VVD tot tevredenheid, aangezien zonder een gezonde financiële huishouding onze zelfstandigheid en discussie kan komen te staan. Maar de VVD spreekt tegelijkertijd haar zorgen uit als het gaat om diezelfde financiële toekomst van Laren. Want ondanks de verbetering in de solvabiliteit tot 15 procent in een daling van de schuldquote, is er weinig ruimte voor nieuw beleid helaas. De jaren waarin het onzeker is of er voldoende geld is om alles te kunnen blijven doen, zoals voorheen naderen met rasse schreden, zo hebben we tot voor kort begrepen. Graag ontvang ik daarom van de wethouder nog een keer zijn visie op het perspectief van het ravijnjaar, hoe dat er dan uit ziet. We hebben pas op een heel laat moment ook een brief nog gekregen over de meicirculaire dus dat hebben we niet meer helemaal kunnen uitdiepen. Maar ik wil dat graag nog straks van de wethouder horen hoe hij de gemeenteraad met name ook daarin gaat meenemen als het erop aankomt dat er moeilijke keuzes of scenario's moeten worden gemaakt in 2026 of vanaf 2026. Iets anders voorzitter, de oorlog in Oekraïne heeft het afgelopen jaar een enorm stempel gedrukt op het land zelf, maar ook op Laren. Het is geweldig om te zien dat inwoners zich blijvend hebben willen committeren aan de vluchtelingen en de vele andere initiatieven op touw hebben gezet. Daarvoor is de VVD hen zeer erkentelijk. Nou ligt het in de aard van onze bewoners om veel zelf te ondernemen. Maar wij kunnen ons voorstellen dat met het Rijksgeld dat de gemeente ontvangt en wordt gereserveerd, misschien nog nieuwe initiatieven gestimuleerd kunnen worden. Want helaas is één ding zeker: die oorlog die zal nog lang duren. Dat zal mogelijk ertoe leiden dat een deel van de vluchtelingen hier gewoon blijft wonen. De VVD pleit daarom voor een uitgebreid integratieplan dat is gericht op een veel langer verblijf. Wij verzoeken het college eventueel in regioverband onderzoeken of het Rijksgeld dat ter beschikking is gesteld op deze manier duurzaam kan worden geïnvesteerd in deze naar verwachting nieuwe Nederlanders. In januari 2023 heeft de VVD een motie ingediend om de verdraagzaamheid voor de LHBTI-gemeenschap te onderzoeken en waar mogelijk te vergroten. Dit mede in het licht van het monument van de verdraagzaamheid en de gesprekken die met de jongerenraad en andere instellingen en uiteraard alle inwoners van start zijn gegaan. Uit de gesprekken met vooral jongeren blijkt dat haar LHBTI-acceptatie ver van geaccepteerd is op scholen en sportclubs in Laren, maar ook in het openbaar verkeer. Nog bij medeleerlingen, nog bij hun leerkrachten of sport begeleiders. Niet alles hoeft meteen met geld opgelost te worden. Maar wij kunnen ons voorstellen dat er wel iets aan personele capaciteit en materieel budget nodig zal zijn. We vragen daarom het college om hierover met de organisaties in gesprek te gaan en hiervoor bij de begroting van 2024 een voorstel te doen. In relatie daarmee werd afgelopen vrijdag nog een bijeenkomst over verdraagzaamheid in ons dorp georganiseerd. Vond het persoonlijk omdat ik erbij was zeer ontluisterend hoe onze jeugd en dan met name onze jeugd, met een zal maar zeggen multiculturele achtergrond, dagelijks of zeer regelmatig wordt

gediscrimineerd. Ik verzoek de wethouder om nader in contact te treden met de organisatoren en de jongerenraad over de uitkomsten en wat hij hieraan kan en gaat doen. In de afgelopen raadsvergadering zijn wel drie visies vastgesteld die een grote basis vormen voor de te ontwikkelen omgevingsvisie. Wonen, duurzaamheid en sociaal domein zijn drie belangrijke pijlers waarvan de VVD graag ook wil dat ze ook leiden tot concrete resultaten. De uitgebreide uitvoeringsnotities die werden gepresenteerd, waren wat betreft de VVD niet goed ingestoken. Er zit geen prioriteit nog keuze in. Er zitten wel verholde maatregelen in, met zo'n verstreckende gevolgen voor huiseigenaren. Ook viel ons de nogal eenzijdige institutionele benadering op, vooral praten met corporaties, maar weinig met de markt. Er is geen geld, deelt het college ons mee. De VVD blijft zich dan afvragen wat je er dan mee moet. Ook in de inleiding van de kadernota wordt de visies met veel bombarie gepresenteerd en een zin verderop: er is geen geld. Wat moeten we er dan mee? Alleen nog maar meer regels en verboden instellen? Kortom, de VVD wil graag voorafgaande aan de begroting 2024 weten wat het college nou concreet van plan is en gaat doen en wat dat dan gaat kosten over jaren heen. Niet alles hoeft gelijk, maar dat moet wel echt iets gedaan gaan worden. In aansluiting hierop wil de VVD het college een groot compliment geven voor het project Ons Laren, waarbij de collegeleden de wijken ingaan om op te halen wat er onder de bewoners leeft. Maar de raad heeft tot op heden nog weinig zicht op wat dat heeft opgeleverd. Daardoor kunnen we niet goed inschatten of hier ook sprake is of noodzaak is voor het verleggen van een aantal budgetten. Een zorgpunt wil de VVD echter meegeven, dat is het verkeer en het te hard rijden in het dorp. Niet alleen in het dorp, maar ook in de buitenwijken wordt echt fors doorgereden met hoge risico's op dodelijke slachtoffers. Tot nu toe vooral in elk geval dierlijke slachtoffers. Ik bedoel hiermee uiteraard huisdieren die al zijn overleden door hardrijders en daarvan is de emotionele schade overigens voor bewoners vaak niet heel veel minder dan bij het overlijden van mens. Het gaat er de VVD kort gezegd niet alleen om het grote zichtbare verkeersknooppunt midden in het dorp, maar juist ook om de buitenwijken. Daarnaast stellen wij voor serieus te overwegen om nadere regels te formuleren zoals de invoeren van slottijden voor vrachtverkeer tijdens de spits. Bij de aanstaande verkeersvisie zullen we daar dan nog op terugkomen. Het is echter, net als bij andere visies gebeurde het risico dat college wederom aangeeft: hier heb je nog een visie, maar er is geen geld hoor.

De voorzitter: Mijnheer Koldenhof, u heeft ook geen tijd meer.

De heer Koldenhof: Oh, dan had u dat na drie en een halve minuten moeten aangeven. Maar goed, dat is bij iedereen hetzelfde, ik kan heel kort afronden voorzitter. Het belangrijkste dat ik nog wil aangeven is het onderwerp ondermijning. Ik wil namelijk graag de organisatie nog een compliment geven voor het onvermoeibaar blijven bijscholen van de vele onzichtbare risico's die op de loer liggen. Onlangs konden wij helaas zelfs nog zien dat zorgaanbieders zelfs ook misbruik maken van hun cliënten en ik zou graag willen weten wat wij nu als raad nog meer kunnen doen om dit soort zorgelijke ontwikkelingen tegen te gaan. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Dank mijnheer Koldenhof. Dan is het woord aan de heer Loeff van de fractie van Larens Behoud.

De heer Loeff: Maakt u zich geen zorgen, voorzitter. Ik heb twee pagina's en dat blijft binnen de vijf minuten. Geacht college, leden van de raad, inwoners van Laren, hierin zaal of via de livestream of opnames. Laren leeft en wij leven in Laren. Larens Behoud is blij met een college van burgemeester en wethouders dat actief haar rol vervult in onze dorpse samenleving. Dat is ook waar politiek en samenleving immers om vragen. U bent zichtbaar in het dorp, niet alleen bij openingen, maar ook gewoon bij de dagelijkse dingen die er spelen in het dorp en door inwoners per wijk te bevragen wat hen bezighoudt of zorgen baart. Dat laatste levert onder meer op waar Larens Behoud al bij haar aanvang van deze coalitie zich hard voor maakt, een dorp dat er straks beter uitziet, met meer aandacht voor groen en een beter onderhoud van de openbare ruimte. Als raad hebben we vorige vergadering het groen beleidsplan aangenomen waarin een analyse wordt gegeven van de hoofd en neven structuren en aanzitten wordt gegeven voor het maken van plannen voor de toekomst. In de

nu voorliggende kadernota wordt daarop ingegaan, echter de financiële vertaling van dit plan en van andere plannen blijft vervolgens nog uit. Als fractie begrijpen we dat u een jaarbegroting wil neerzetten met een perspectief en met een gunstig perspectief en we begrijpen ook uw voorzichtigheid met betrekking tot het opschroeven van structurele uitgaven. Echter, het groen beleidsplan leidt naast incidentele uitgaven ook tot een structurele ambitie, omdat wat we opnieuw aanleggen ook perfect te onderhouden. Wij vragen uw college dan ook om ruimte te zoeken in de begroting voor structurele extra middelen om het groenonderhoud naar een hoger plan te tillen. Tegelijkertijd zien we dat u als college tot op heden alleen de aanplant van nieuwe bomen ter vervanging begroot. Wij zien graag dat er in de komende begroting een post wordt gereserveerd voor de aanleg van mooier en beter, meer biodivers groen, onder meer voor de hoofdstructuren. We zien bijvoorbeeld graag de heraanleg van de Hilversumseweg en het plantsoen van de Burgemeester van Nispenstraat en de completering van hagen en lanen op andere wegen in 2024 ook al starten. Tijd dus om dit najaar hier budget of een post voor te reserveren, ook al geeft aan dat de precieze kosten nog niet bekend zijn. Een andere constatering bleek uit ons raadsinitiatief om met elkaar te spreken over erfgoed. Met 0,1 FTE beleidsambtenaar erfgoed voor drie BEL-gemeenten in totaal is de aandacht voor erfgoed er één van woorden, maar niet van daden. Onze fractie was verbaasd dat de in het kader van de CDOKE-regeling door het Rijk beschikbaar gestelde gelden voor klimaat niet zouden kunnen worden ingezet voor erfgoed. Wij pleiten ervoor dat uw college onderzoekt of in het kader van deze regeling specifieke deskundigheid kan worden ingehuurd om juist eigenaren van erfgoed te ondersteunen. We geven u hierbij mee dat veel eigenaren van oudere huizen nog niet met verduurzaming zijn gestart. Deze huizen worden, als ze niet meegaan met de tijd onverkoopbaar en daarmee wellicht slooprijp en daarmee verandert de identiteit van ons dorp en dat willen we nu juist zo graag met een erfgoed beleid voorkomen als we de aanwending van deze gelden geen optie mocht zijn. Vragen we of binnen de VIBE-investeringen bij de BEL hiervoor extra capaciteit beschikbaar kan komen om op dit vlak te worden ingezet. We zien namelijk op het gebied van verkeer, groen en andere aspecten wel nieuw beleid, onderzoeken en visies. Maar als het om cultureel erfgoed gaat is er eigenlijk niets anders dan geldende wet- en regelgeving binnen het proces van de omgevingsvergunning en vergunning aanvragen. Dat vinden we als fractie te mager en te passief. Ten aanzien van bouwen en wonen heeft Laren weinig plek. Ook hier zijn we blij met de woonvisie en dat er een kader is gesteld om verder met elkaar na te denken over wat, waar, wel of niet zou kunnen. We zien de inzet van het college op het gebied van sociale woningbouw en hoewel we nooit een heel groot, stevig, contingent in één keer kunnen neerzetten, is er een duidelijk verschil in visie, koers en beleid als het gaat om nieuwbouw initiatieven in het dorp. De stappen op weg naar inpasbaar projecten gaan gezet worden met Harmen Vosweg als eerste resultaten en hopelijk spoedig daarna de diaconie als ook de regel dat bij grotere projecten een derde van de nieuwbouw bestaat uit sociale woningbouw. Als coalitiepartij houden we hieraan vast. Laren bruist weer als voorheen, met een succesvolle programmering vanuit Singer Laren, dat zijn economische vruchten afwerpt voor de detailhandel en de horeca. Laren is een trek. Niet alleen bij bezoekers, maar ook bij mensen die er willen wonen, willen blijven wonen, die er gezond oud willen worden. Op al deze onderwerpen heeft u beleid in voorbereiding of al ingezet. Wij zien met belangstelling dat er dwarsverbanden worden getrokken vanuit het sociaal domein naar andere beleidsvelden, zoals de sport. We zien ook dat er kansen liggen om meer te doen op maat zodat generieke kosten wellicht kunnen worden teruggedrongen. We vragen ons daarbij af hoe om een begroting in evenwicht te houden en welke keuzes we kunnen maken om nieuw beleid te kunnen vormgeven. Niemand wil een stapje terug doen binnen de bestaande regelingen, maar we moeten ook beseffen dat we niet steeds kunnen blijven opplussen en daarbij nog nieuwe initiatieven willen belonen. Die discussie willen we graag met u als college voeren en we roepen wat dat betreft middels aangenomen nota's dan ook op om prioritering te maken en keuzes te maken en prioritering te stellen. We kunnen niet alles, dat is duidelijk. Maar wat we doen, moeten we goed doen en als het kan, nog beter. De resultaten van deze discussie zien we graag verwerkt in investeringsvoorstellen bij de komende begrotingsbehandeling.

De voorzitter: Dank mijnheer Loeff. Dan is ten slotte het woord aan mevrouw Van Dorst-Brakel van de fractie van D66.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Goedenavond college, collega raadsleden, inwoners van Laren en andere belangstellenden op de tribune en thuis. D66 is verheugd dat deze kadernota 2024-27 een positief resultaat oplevert. Natuurlijk komt dat vooral door de positieve meircirculaire, de uitkering uit gemeentefonds voor dit jaar en andere eenmalige bijdrage van het Rijk. Daarom kunnen we gelukkig belofte uit ons coalitieakkoord gaan nakomen. We verwelkomen dat er stappen worden genomen om de gemeentelijke financiën op orde te krijgen. Dat er geïnvesteerd wordt in de ambtelijke organisatie van de BEL, want dat is hard nodig. Zo hebben we recentelijk vernomen dat de zogenaamde Jetten gelden ten behoeve van de klimaatproblematiek direct aangewend kunnen worden om extra personeel met de goede kennis binnen de BEL-organisatie aan te stellen. Wat de ondersteuning van de Oekraïense vluchtelingen betreft, niets dan grote lof voor de wijze waarop onze BEL-gemeenten deze hebben kunnen opvangen in Blaricum. Daar kan menig andere gemeenten in Nederland een voorbeeld aan nemen. Het blijft wel raadzaam om in overleg met de raad te blijven over de toekomstige vluchtelingenopvang, inclusief die van de statushouders. In 2021 zagen we echter dat we bij de vijf slechts presterende kleine gemeenten stonden. Wij willen dan ook niet nalaten het college onze zorgen voor de volgende jaren mee te geven, in de hoop dat er goede keuzes gemaakt gaan worden. Wat zijn vooral onze financiële zorgen? In eerste instantie natuurlijk de verhoging van 400.000 euro binnen het sociaal domein, de achilleshiel van de gemeentebegroting. We pleiten ervoor dat deze gedekt kunnen worden door de hervormingsagenda jeugd die recentelijk door alle partijen ondertekend is en door de SpUK, de specifieke uitkering regeling. Maar, is onze vraag wordt er ook wel goed nagegaan of echt de hulp geboden kan worden die nodig is in deze tijd van hoge inflatie? Daarin zouden we ook wat inzicht willen ontvangen, niet alleen in de kwantiteit, maar ook de kwaliteit van onze maatschappelijke ondersteuning. Onze tweede zorg het integraal huisvestingsplan voor de schoolgebouwen in onze gemeente. Er staat ons een renovatie van miljoenen te wachten. Boven op de schuld van vijf miljoen zullen de rentelasten behoorlijk veel hoger worden. Nu onze vragen, naar aanleiding van de kadernota. De praktijkondersteuner jeugd GGZ bij de huisartsen, die sinds anderhalve maand aan het werk is, zou eigenlijk twee jaar geleden af starten. Wat wordt je dan bedoeld met een eenmalige investering van 25.000 euro in 2024? Terwijl je zou verwachten dat er vanuit de vorige jaren een overheveling had kunnen komen. Dan de dierenopvang, daarover wordt momenteel in het bestuur van de regio gesproken. Hoe zal daar in de keuze zijn? Gaan we door met onze ondersteuning aan het dierenasiel in Soest of in Ede, of kunnen we weer terug naar het ons bekende dierenasiel Crailo, waar ook de dierenambulance een plek kan vinden? Dat zou in onze inwoners iets meer gaan kosten, maar hoeveel één euro extra per inwoner? Huizen heeft zich daarover gebogen, maar wij zouden daar ook graag informatie over willen hebben. Nog een keuze, het gemeentelijk groen. Zoals wij begrepen hebben, is bij de firma Zicht voor Laren in tegenstelling tot Blaricum gekozen voor B kwaliteit in plaats van A kwaliteit. Mijn vorige spreker had het er ook al over en ik wilde ook vragen wat is het verschil in prijs en kwaliteit? Waarom deze keuze gemaakt? Ook valt ons oog op de kosten evenementenbeleid, 10.000 euro. Ik zei het al bij de jaarrekening plus wat er overgeheveld wordt een groot bedrag voor een onderzoek van het beleid dat voor het eind van het jaar op de rol staat, is zo'n hoog bedrag gerechtvaardigd? Het zijn naar onze mening geen ingewikkelde vragen stellen we hopen dat het college ons hierover gauw helderheid kan geven. Als laatste, zouden we nog een lans willen berekenen om in de begroting van 2024 een incidentele bijdrage op te nemen voor de Buma rechten van Radio Oekraïne. Daar is vast wel ergens een potje voor te vinden. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank mevrouw Van Dorst-Brakel. Dan hebben wij de eerste termijn van de zijde van de raad gehad. Ik kijk even of het college wil schorsen. Ik heb geen vraag. Volgens mij kan de beantwoording meteen plaatsvinden. Nou, dan gaan we schorsen. U kijkt zo vertwijfeld naar mij.

Onbekende spreker: Mijnheer de voorzitter, dank u wel. Ik denk dat het handig is om heel kort even schorsen, even kijken wie wat doet.

De voorzitter: Komt goed, komt goed. Dat komt goed. Ik denk dat laten we maar tien minuten schorsen.

Schorsing

De voorzitter: Beste mensen. Willen de leden van de raad gaan zitten, u heeft een uitgebreide plaspauze gehad.

5. Reactie college op algemene beschouwingen

De voorzitter: Beste mensen, we zijn ruimhartig geweest in de eerste termijn dus u heeft alles kunnen zeggen wat u op uw lever had en op uw hart lag en op uw tong lag. Maar het is inmiddels wel kwart voor 11. Dat betekent dat we inhoudelijk scherp maar wel een beetje puntig in de tijd dit agendapunt gaan afronden. Want het uitgebreide spreken om ook nog bij de begroting aan de orde. Dus u kunt vanavond alles meegeven. Het college gaat het reageren en dan moeten we volgens mij tot een afronding van de kadernota komen binnen de tijd. Dus als het ook niet nodig is, wilt u terughoudend zijn met uw interrupties en tegelijkertijd vraag ik het college op gewoon puntig en feitelijk te reageren, dus geen uitgebreide visies op alle inbrengen. Alle leden van het college komen aan het woord. Ik begin met de heer Van Midden.

Onbekende spreker: Voorzitter, nog een kleine interruptie vooraf. Nu het zo stelt laten we dan even in het presidium terugkomen om te evalueren of dit zo allemaal ook goed vinden want we hebben allemaal de tijd ingestoken of dit nog allemaal zo gaat werken. Dat pleidooi zou eigenlijk wel willen houden.

De voorzitter: U heeft er zeer veel tijd ingestoken en die is ook ruimhartig door de voorzitter beloofd met ruim spreektijden. Maar dat moeten we wel met elkaar goed kunnen afronden en evaluaties zeker op zijn plaats. De heer Van Midden.

De heer Van Midden: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Om met een belangrijk financiële dingen te beginnen. Ik proef een beetje in alle bijdrages dat ze vragen, joh hebben we uiteindelijk genoeg geld voor de investeringen? Waarbij Laren Behoud van behoorlijke realiteit zijn getuigd, wat mij betreft. Belangrijkste boodschap is dat we scherp aan de wind moeten varen om ons beleid betaalbaar te houden. Het is ook ongelooflijk belangrijk dat wij heel zorgvuldig omgaan met onze algemeen reserves. Daar zit natuurlijk het verkochte tafelzilver in. Dus ik wil met nadruk zeggen dat we daar heel kritisch bij om moeten gaan en ons strak aan die buffers moeten houden en ook heel bewust vanuit die buffers moeten investeren. Dat is eigenlijk de belangrijkste boodschap. De vraag van Liberaal Laren kwam terug van gaan we de plannen uit coalitieakkoord nog beter financieel bespreken, is dat nog haalbaar? Met name de begroting 2023. Dat gaan we doen, daar komen in de zomer nota op terug. Dat is eigenlijk het moment waarop we dat gaan doen. Het CDA vraagt naar de opbrengst uit aanvullende economische activiteit voor het dorp. U wordt op wenken bediend, we hebben afgelopen maandag de eerste economische staf georganiseerd met een aantal inwoners aan het dorp die expertise hebben op dit gebied. Daar hebben de eerste ideeën en dingen verzameld waarbij we mee verder gaan. Dus daar wordt op dit moment flink aan gewerkt en ik hoop zo snel mogelijk ook daar de resultaten van te kunnen presenteren. Wat uw vraag betreft over GNR, wat krijgt Laren precies terug uit die afkoopsom van provisie Noord-Holland, Amsterdam? Dat weet ik nog niet wat het precies is. Daar kom ik uiteraard mee terug. De vraag of dat er algemene reserve ingaat. Ja, uiteindelijk is dat aan u. Wij komen als college met voorstellen, mijn voorstel zal zijn om daar bestemmingsreserve ervoor aan te maken. Omdat het ten behoeve is van de wegvallen van de bijdrage van de provincie in Amsterdam. Maar als u daar anders over wil beslissen is het aan u als raad. Groen Laren vraagt zich af wij bezig zijn met goed werkgeverschap. Nou, dat zijn wij zeker daar hebben heel veel aandacht voor. Ik denk ook goed trouwens om aan te geven dat wij, ook als het gaat om werkgeverschap, het aantrekken van nieuwe medewerkers, samenwerken met de Hogeschool Utrecht. Dat zal hier Vos, denk ik deugd doen. De ontmanteling van het hertenkamp is wat ons betreft niet aan de orde. De vraag die vanuit VVD kwam van hoe gaan we om met LHBTI-beleid en is daar voor volgend jaar zijn daar middelen voor? Ja, daar zullen we.

De voorzitter: Wethouder Van Midden, u krijgt een hertenkamp interruptie.

Onbekende spreker: Jazeker, jazeker. Want ik heb begrepen of we dat nou willen of niet, ik zou het graag willen. Maar ook dat de wetgever verordonneerd heeft dat een uitstervingsbeleid gehandhaafd zal worden met betrekking tot hertenkampjes. De laatste bambietjes die rennen door de wei als het goed is. Dus ik ben benieuwd hoe dat dan toch in stand gaat houden. Want dat is in strijd met de landelijke verordening. In de dierenwet aangenomen dat hertenkamp uit uitgefaseerd moeten worden.

De voorzitter: Uitfaseren is een betere term dan uitsterfbeleid. Dat klinkt ook zo...

Onbekende spreker: Of opeetbeleid, dat maakt niet zoveel uit.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van Midden: Dat klopt ook zo. Dat heeft uiteindelijk inderdaad de regering gezegd. Maar die wil geen nieuwe herten wil niet dat nieuwe hertjes gefokt worden. Dus al mannetjes die moeten eruit, om het zo maar even zeggen. Maar het feit dat de regering besluit dat we niet nieuwe herten willen, betekent niet dat onze herten meteen weg zijn. Weet wens allemaal een zeer lang leven toe. Dat dragen we ook aan bij de af en toe eens wat voer te geven. Het zou betekenen dat ze pas op langere termijn uiteindelijk weg zouden zijn. Mocht trouwens überhaupt dit besluit doorgaan. Want volgens mij hangt het ook nog ergens en is het nog niet definitief genomen. Maar wat mij betreft is het denk ik de komende, het is tien jaar, hoe lang leven die beesten, in ieder geval niet aan de orde. LHBTI kom ik even op terug. Ik heb net even gezegd volgend jaar met beleid aan de slag gaan. Vooruitlopen daarop willen we elke activiteit op dat gebied doen. Ik heb inderdaad over de streep initiatief gezien en ik ga binnenkort met mevrouw '...' eens praten om te kijken hoe dat over de streep initiatief kunnen combineren met de uitvoering van de regenboogmotie. Want volgens mij hebben we min of meer over hetzelfde en zijn ook dezelfde mensen erbij betrokken. Ik zag althans de heer Koldenhof prominent op de foto's staan in de social media-activiteit, bij beide activiteiten. De opvolger van de buurtbezoeken. Ja, heel goed. Daar komt een uitgebreide rapportage over. Wat wij doen is dat we in de resultaten van de buurtbezoeken onderscheid maken tussen wat we noemen laaghangend fruit, dus dingen die meteen kunnen oplossen, dingen die wat langer tijd nodig hebben om op te lossen dat zijn of het algemeen dingen die ik te maken hebben met wegen. Zaken waar we echt nieuw beleid voor nodig hebben en dat vergt ook lange termijn, denk bijvoorbeeld aan bermenbeleid. Nee, daar moeten we over nadenken. Dus op die manier maakt onderscheid. We hebben op korte termijn een aantal dingen gedaan. Als je daar wat achtergrond wil hebben, kan ik dat een keer doen. Maar dat soort manier waarop we doen maar de reportage volgt. Dan zijn er wat vragen stelt over het groenplan en het kwaliteitsniveau. Wat we op dit moment aan het doen zijn is het hele IBOR-beleid is het integraal beheer van de openbare ruimte en ook de samenwerking met SITE die uiteindelijk voor groot deel vaak voor verantwoordelijk is dat de evalueren in de evaluatie. Zullen we ook gaan kijken van nou wat willen we nou aan kwaliteitsniveau? Dat doen we op een manier waarbij we eerst gaan kijken van stel nu dat we het huidige kwaliteitsniveau kunnen handhaven, wat betekent het dan aan kosten en andersom? Als we een ander kwaliteitsniveau willen handhaven, betekent dat aan een kosten en andersom? Als we dezelfde kosten willen hanteren, welke kwaliteitsniveau hoort daarbij? Op die manier proberen we wat scenario's uit te werken om te kijken wat uiteindelijk haalbaar en ook betaalbaar is. Dus daar kom ik nog uitgebreid op terug. Samen ook met het uitvoeringsprogramma van het groenplan wat vorige week is wars gesteld in de raad. Want daar komen we uiteindelijk ook mee terug dus wordt vervolgd om het maar even zo zeggen. Dat waren volgens mij alle vragen die mij raken als het gaat om financiën en de dingen.

De heer Loeff: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Loeff.

De heer Loeff: Dank u voorzitter. Dit is wel een antwoord. Ik weet wat u gaat doen. Er ligt een uitvoeringsprogramma en ja, ik weet ook dat u gaat kijken naar geld en contracten maar dat was niet onze oproep onze oproep is vast een budget te reserveren omdat wij vinden dat dat groen betere kwaliteit moet hebben. Ik denk dat we met elkaar ook die ambitie geformuleerd hebben en het zou dus fijn zijn als u bij de begroting niet alleen zegt: wij geven vorm aan het proces, maar dat u daar vast gewoon een reservering voor zoekt, voor maakt en dat ook ergens ruimte zoekt in de begroting om daar invulling aan te geven. Want anders zitten wij straks met een begroting in november en dan moeten we daarop gaan amenderen en vervolgens moet er weer ruimte gezocht worden dus u heeft nu een half jaar de tijd om vast een mooi budget waarvan u denkt van nou hier gaan we een kwaliteit stap maken. Ook daadwerkelijk in de begrotingsvoorstellen mee te nemen.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van Midden: Ik weet niet of ik, mijnheer de voorzitter, meteen al een budget kan vaststellen. Ik kan wel voorstelt naast een soort stelpost kunnen maken, dat we zeggen van nou even over de duivel gezien, zodat er een reëel bedrag zijn dat we in ieder geval in 2024 kunnen besteden. Dus ik volg de oproep.

De voorzitter: Dank wethouder Van Midden. In reactie op de nieuw gestelde vragen werd ook al veel natuurlijk ook bij de jaarrekeningen behandeld. Dank zie rond. Ik zie niet dat vragen niet beantwoord zijn. Toch de heer Vos?

De heer Vos: Ik had een vraag gesteld hoe de wethouder aankijkt tegen van de OZB. Want daar wordt in circulaire mededeling over gedaan dat de bijdrage de extra bijdrage van de meicirculaire afhankelijk is gemaakt aan de belastingcapaciteit die de gemeente heeft.

De voorzitter: Goede vraag.

De heer Van Midden: Dat is een hele goede vraag van mijnheer Vos, mijnheer de voorzitter. Ja, hoe kan ik dat vergeten? Uiteindelijk inderdaad, wij krijgen in 2026 een lagere uitkering volgens zeg maar de niet verdeelsleutel omdat de Rijksoverheid meeweegt dat wij nog heel veel OZB-potentie hebben, ze zeggen: dan hoeven jullie wat minder middelen van het Rijk krijgen want je kan zelf die middelen gaan ophalen. Waar van akte zou ik zeggen want dat betekent nog niet dat ik dat ga gebruiken. Uiteindelijk gaan wij kijken van wat zijn onze plannen, wat zijn de middelen die we nodig hebben en welke financiële instrumenten kunnen wij inzetten en daar heb ik naar mijn inschatting een behoorlijk palet aan financiële instrumenten die ik kan inzetten zonder dat ik met die OZB aan de gang moet gaan.

De voorzitter: Dank wethouder Van Midden. Dan wethouder Frits Westerkamp, eindelijk vanavond.

De heer Westerkamp: Voorzitter, leden van de raad. Ja, mijnheer Heurink. Ik heb begrepen dat het goed was dat ik om acht uur was vertrokken met de auto, want ik geloof als ik kwart over acht was gegaan, dan had ik niet meer over de A9 kunnen rijden. Was überhaupt hier niet kunnen komen, want de treinen reden ook niet meer. Maar het is mij een genoegen om hier te zijn. Voorzitter, ik neem maar een paar dingen even. Dat is de opmerkingen over het opstellen van bijvoorbeeld verkeersvisie, woonvisie et cetera. Hoe gaan we dat dan doen? Wat betreft de woonvisie terecht, VVD zegt: ja, waar ligt dan prioritering? Nou, ik kan u toezeggen dat hebben we al besloten, maar dat moeten we nog met u en de griffie delen. Maar we willen ergens in september, oktober in ieder geval het liefst september met u een werksessie houden waarin we ook heel goed gaan kijken naar die prioritering en we hebben nu al opdracht gegeven om locatie onderzoeken te gaan doen. Dat is ook een beetje antwoord op Groen Laren. Die zegt: bouw nou die flexwoningen. Als we eigen grond hadden dan zou dat makkelijk zijn, maar we moeten daar goed naar gaan kijken dus daar gaan we wel vaart inzetten. Maar voor die prioritering gaan we zeker wat betreft de woonvisie in die uitvoeringsprogramma's die

prioritering neerleggen maar die opmerking had u al gemaakt bij de woonvisie en ik herhaal het nu maar nogmaals hoe we dat doen. Ja, mijnheer Vos, wij zijn met u eens dat we maar eens moeten stoppen met de dure villa's te bouwen. De Rabobank zal denk ik de laatste zijn, want dat heeft nog in de vorige periode besloten. Daar heb ik maar mee te leven, ik hoop ook echt dat we straks bij de volgende locaties, nou u heeft het al een beetje kunnen zien bij de Caliskamp, dat we in ieder geval veel meer betaalbare woningen. Ook die een derde sociaal gaan realiseren die we met zijn allen willen. Maar daarbij ook niet uit het oog verliezend de midden huur. Dan heeft u het met elkaar over verdienmodellen maar wellicht ook parkeergarages et cetera. Of nou de hertenkamp dat is, u heeft het al gehoord. Die is voorlopig niet in beeld. Ik wil u alleen, het is niet de eerste keer dat ik verkeer en vervoer in mijn portefeuille hebt. Maar als u praat over parkeergarages, dan moet u ook gelijk dan en ik hoop dat u dat bij de verkeersvisie dan maar gaat doen, praten over betaald parkeren binnen Laren. Want als je dat niet doet, dan heeft een parkeergarage ook totaal geen zin als je de blauwe zone of het niet betalen voor parkeren blijft hanteren. Dan even de opmerkingen ook zowel van de VVD'er als van D66 over opvang van asielzoekers. Daar gaan wij in september informeren over de ontwikkelingen op dat vlak. We weten dat de spreidingswetten aankomt, we weten dat we opgaves krijgen. Nou, we hebben niet stilgezeten dus wij zullen dat met u als raad in september gaan delen. Wat betreft het integratieplan voor Oekraïners, in feite vangen wij zijn niet meer op dus de middelen die krijgen wij ook niet meer daarvoor maar ik ben het met u eens. Er leven hier nu Oekraïners die op zich redelijk goed in de samenleving integreren. Maar dat wil ik daar ook wat betreft die ontwikkeling op dat gebied ook wel meenemen. Maar goed, het Rijk zou stoppen met alle middelen over geloof volgend jaar, maar daar zal uit de tweede kamer nu opmerking gekomen van maar wellicht blijven die mensen langer gemeentes blijven, ze gaan wonen in gemeentes, dus wellicht moeten daar meer middelen voorkomen. Nou ik hoop dat die discussie ook binnen de tweede kamer goed gevoerd wordt. Volgens mij, voorzitter heb ik die dingen die mijn portefeuille betrof gehad.

De voorzitter: Ik keek ook nog even naar het erfgoed. Maar dat is de volgende wethouder. Wethouder De Groot.

De heer De Groot: Laat ik maar meteen beginnen met het erfgoed. Als we kijken naar die gelden van de CDOKE-regeling dan is het zo dat die voor duurzame doeleinden besteed kan worden. Ik heb uw vraag in de vorige keer opgevat, is in algemene zin mogelijk om daar beleid op te voeren. Daar heb ik nee op geantwoord. Maar als het gaat over verduurzaming, zeer zeker wel. Daar zijn we ook al op het anticiperen. We zijn bezig om te kijken met de welstandsnota om daar een '...' te maken heeft zonnepanelen te kunnen werken op een verantwoorde manier in een bestaands dorpszicht, ik hoop daar in het najaar bij u te komen en u wenst zich ook misschien wel debatje wat ik met uw collega Koldenhof heb gehad over de '...' aanpak voor juist dat soort type monumenten, dat soort gebouwen en daar gaan we zeker op inzetten en daar zullen we ook zeker bij de aanpak proberen te komen die daar effectief voor is. En ook daarmee te helpen dat datgene goed behouden was.

Onbekende spreker: Voorzitter, misschien een verduidelijken vragen de wethouder, want ook hier weer begrijp ik dat er veel gebeurt met nota's en beleid. De gelden zijn specifiek beschikbaar voor personeel, personele inzet dus de vraag is of de wethouder vanuit deze gelden specifieke een deskundige zou kunnen inhuren die kennis heeft van erfgoed en verduurzaming, zodat er een dubbelslag gemaakt wordt om de beleids capaciteit erfgoed uit te breiden en dat specifiek te richten op duurzaamheid.

De voorzitter: De heer De Groot.

De heer De Groot: We zijn nog niet zover dat uit te werken. U raad heeft ook vaker wensen om geen externe, zo weinig mogelijk externe capaciteit in te huren. Maar ik kan me best voorstellen dat we voor dit soort vraagstukken nog eens te rade gaan en deze opmerking meenemen om wel te zorgen dat we is goed mogelijk doen. Daar kan ik wel toezeggen. Hoe we dat concreet gaan doen, dat vind ik nog even ingewikkeld.

De voorzitter: De heer Loeff.

De heer Loeff: Volgens mij is het niet zo ingewikkeld voor de wethouder. We doen een heel duidelijk suggestie er is 290.000 euro beschikbaar voor de gemeente Laren. Dat gaat vanuit die Rijksgelden richting duurzaamheid, u zegt het zelf. Dus de vraag is om uit te zoeken of u het woord duurzaamheid kan koppelen aan erfgoed, zodat die '...' kan komen. Dan hebben we gewoon echt een slag. Dus ik zou graag de toezegging willen van de wethouder dat hij daarna kijkt en terugkomt met een concrete optie of dat wel of niet mogelijk, dat een voorstel.

De heer De Groot: Maar ik meen dat al wel toegezegd hebben omdat bij de uitwerking mee te nemen. Het kijkt, bij deze specifieke problematiek wordt wel en niet kunnen doen. Dan een aantal vragen van D66. U had een opmerking over de debudgettering van de POH, de praktijk ondersteuner huisartsen. We zijn heel blij dat die gestart zijn. We krijgen langzamerhand ook het gevoel dat daar al veel aanloop is, dus dat geeft weer dat daar een functie voor is. Dat geld is inderdaad dit jaar voor het eerst gealloceerd ervoor omdat daarvoor was het alleen stelpost. Dus het is niet zo dat daar gelden vastgelegd waren op welke manier ook geormerkt in de vorige periode we daarvoor konden gebruiken. Dierenopvang, we zijn op dit moment tevreden met de gang van zaken zoals die is, we weten wat speelt rondom Crailo, de dierenambulance dat soort dingen. Maar we hebben dan nog steeds geen concrete uitwerking van gezien, laat staan een voorstel waarop we kunnen reageren. Nu snapt op het moment dat dat soort dingen te zijn dat u daarover geïnformeerd wordt en dat we daar dan een passen debat over kunnen hebben.

De voorzitter: Interruptie van de heer Van den Berg.

De heer Van de Berg: In Hilversum is het al volgens mij allemaal breed gepasseerd. Is dat misschien mogelijk om daar aanvullend na de zomer op terug te komen?

De voorzitter: De heer De Groot.

De heer De Groot: Ik heb daar nog geen bericht over gehoord. Ik heb nog geen regionaal overleg dat dierenasiel weer verder voorbij zien komen. Dus op het moment dat dat zo is dan kunnen we verder daarnaar kijken en dan zullen we het hier ook terecht komen.

De voorzitter: Misschien kunnen we zelf actief naar informeren?

De heer De Groot: Kan ook.

De voorzitter: Zullen we dat doen?

De heer De Groot: Dat is goed.

De voorzitter: De heer De Groot doet een toezegging? Hard werken.

Onbekende spreker: Het is dan ook een toezegging aan mevrouw Brakel van D66.

De heer De Groot: Nee maar daar gaat het niet om. Maar goed, het is logisch op het moment dat heb ik al aangegeven, logisch dat ik daar meer over weet dat ik daarop terugkomen, de toezegging was er al. Dan over evenementenbeleid, staat nu dit jaar 15K op de begroting vanwege de evaluatie, zoals u weet. Daarvoor hebben we een bureau in moeten huren want daar is geen ambtelijke capaciteit binnen de organisatie voor. Zou ook raar zijn zou betekenen andere jaren er tijd over voor deze persoon die dat uitvoert. Geld wat nu daarvoor staat, die 10K, is zeg maar een soort reserve post om eventueel dorpsfeest volgt jaar te financieren. Maar goed, daar wordt nogal zeker nog nader na gekeken. Dat waren de vragen naar mij toe, dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk nog even rond.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Even interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst-Brakel.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Net als met heer Van den Berg van het CDA. Wij waren inderdaad geïnformeerd dat in Hilversum hierover wel gesproken is en het lijkt ons altijd beter om proactief geïnformeerd te worden over bijvoorbeeld het dierenasiel. Wat daar al gebeurd is, zodoende bracht ik het ook op.

De heer De Groot: Dank u wel. Maar ik heb daar zelf tot nu toe nog niet iets over gehoord of vernomen, want dat is over het algemeen een regionaal verband besproken. Dus daar kom ik op terug.

De voorzitter: Ik kijk verder nog even rond, heeft de heer De Groot gereageerd op alle vragen? Ook puntig. Heb ik nog een vraag openstaan van de heer Koldenhof over ondermijning. Die een compliment geeft over de wijze waarop intern invulling wordt gegeven aan de portefeuille ondermijning en ook de beleidsintensivering rond de ondermijning en hoe de gemeente eigenlijk zelf van nou hoe kunnen wij als gemeenteraad zelf daar ook scherper op zijn? Ik denk dat dat van verschillende kanten komt. Ten eerste, hoe als volksvertegenwoordiging natuurlijk ook het college controleert op de naleving van ons ondermijning beleid maar u uzelf ook goed laten informeren over wat er allemaal kan. Weet dat wij ook komend jaar gaan komen. Met een aanscherping van ons Bibob-beleid en een aanscherping van ons naar narcotica beleid? Wat is het ook alweer? Verdovende middelen? Drugsbeleid, sorry. Dat we daar ook weer een aanscherping van gaat komen en dat gaat ook volgen in een uitvoeringsprogramma van ons integraal veiligheidsplan. We hebben natuurlijk heel recent hier een hele uitgebreide avond over ondermijning gehad waarbij wel vier raadsleden aanwezig waren, waaronder overigens mevrouw Niekus, de heer Merckx en de heer Vos. Wie was er nog meer bij? Nou, zitten ook mensen op de tribune die die erbij waren. Maar daar zijn we zeer uitgebreid geïnformeerd. Ook wat de raad zelf kan doen. Maar ik denk wat ook heel belangrijk is dat we als gemeentebestuur zelf scherp zijn op eigen op het goed in de gaten houden van onze eigen handelingen en bijvoorbeeld ook bij de totstandkoming van kandidatenlijsten dat we daarbij heel scherp in de gaten houden of iedereen met zuivere motieven daarop komt. Ik heb er overigens geen enkele twijfel over dat het de vorige ronde niet goed is gegaan. De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Korte interruptie, aanvulling. Maar mijn opmerking was vooral ook bedoeld om kritisch te zijn bij de selectie van nieuwe welzijnsorganisaties. Daar gaan we mee starten, begrijp ik. En dat bijvoorbeeld voor dit soort. Dit zijn kwetsbare functies, bij kwetsbare mensen om daar bijvoorbeeld ook de VOG-plicht aan te koppelen voor dat mensen dat mogen doen.

De voorzitter: Wat wel goed is om te weten dat een goed punt het goed is om te weten, wij werken regionaal bij de aanbesteding van onze zorgdiensten bij voorkeur met een zo'n klein mogelijke groep verbonden partijen zodat we zelf heel goed zicht hebben op hoe zodat we zelf nog een fatsoenlijke spel of controle hebben om in de gaten te houden welke interne werkwijze die organisaties hanteren en of met goede organisaties samenwerken? Juist om ook op dit punt heel scherp op te treden, zeg ik het goed de heer De Groot? Ja, zo is het. Daarmee zijn volgens mij alle vragen vrij puntig door college beantwoord ook omwille van de tijd de heer Van den Berg nog, interruptie.

De heer Van den Berg: Het was niet zozeer een vraag. Wethouder Westerkamp maakte nog een opmerking over de parkeergarage in betaald parkeren. Vanwege de korte tijd kwam dat niet helemaal tot uiting. Maar waar het ons om gaat is dat er een visie komt en die in die verkeersvisie hoort meer thuis als alleen maar autoluw maken, daar hoort hij bij. Dus dat komt morgenavond geloof ik terug. Maar daar dat er misschien wel

betaald parkeren bij hoort, snappen wij allemaal. Maar het heeft iets meer als alleen maar zorgwekkend te zeggen dat dan er betaald parkeren komt. Er is meer aan de hand.

De voorzitter: De heer Westerkamp knikt instemmend op de interruptie maar misschien is het toch goed dat hij nog even reageert.

De heer Westerkamp: Ik ben blij met de woorden van de heer Van den Berg. Want natuurlijk zo langzamerhand moet u mij kennen dat ik bedoel dat daar natuurlijk veel meer aan zit. Daarvoor komen we ook met die verkeersvisie is niet alleen betaald parkeren, maar dat is ook dat hard rijden in de buitenwijken et cetera. We waren laatst bij OBS de Ploeg waar één van de jongetjes daar ook mee al kwam op de Heideveldweg als ik het goed zeg tussen het '...' en de '...' gracht waar te hard wordt gereden. Dus dat gaat zeker aardig. Maar daarom hoop ik ook dat u echt morgenavond met meer dan de vier mensen zoals bij ondermijning aanwezig bent omdat u morgenavond ook kaders kunt meegeven, richtingen kunt meegeven, waarin we bezig gaan met het opstellen en ook richting de samenleving. Dus ik hoop u allen morgenavond weer te zien.

De voorzitter: Overigens, dat was echt ook ontluisterend, of ontluisterd het was een hele leuke bijeenkomst. Maar de heer Westerkamp en ik waren op bezoek bij groep acht van de Ploeg om vragen van kinderen te beantwoorden die zij aan de gemeenteraad hadden gesteld en alle vragen gingen over verkeersveiligheid. Nou, dat vond ik nogal een dat vond ik echt wel een openbaring, niet de openbaring, wij zijn er ons van bewust dat we echt wel wat hebben, maar dat bij alle kinderen dit zo'n manifest leeft dat alle vragen erover gingen, nou dan moeten we daar wel wat mee. De tweede termijn van de zijde van de raad met betrekking tot de kadernota. In het licht van reeds ruim gesprek reeds gehad en hanteer ik even de volgorde van de fracties die we hebben gehanteerd in de eerste termijn. Als u heel tevreden bent mag u het er ook gewoon bij laten. De heer De Jong.

De heer De Jong: Wij hadden nog wat financiële vragen gesteld. Van sluit hij nu aan op de jaarrekening 2022, wat daar nu veranderd is en doorwerkt in 23 24? En zijn alle bekende feiten meegenomen of komende dadelijk in de begroting nog een aantal zaken die nu nog niet in zitten?

De voorzitter: De heer Van Midden kan er nog in de tweede termijn op reageren. Terecht, dat u daar nog wijst, mijnheer De Jong. Het CDA.

De heer Van den Berg: Nee, dit is een kadernota. We zijn in de eerste termijn ruimhartig aan het woord geweest. Ik vraag me wel alleen af, maar dat is meer een algemene vraag, we naderen het zomerreces. Dan is het ook al zo november dus hoe allerlei zaken nog tot uiting moeten komen, want wij komen pas in september weer voor het eerst bij elkaar. Dus dat realiseerde ik me net terwijl we het elke keer over hebben en de druk opvoeren.

De voorzitter: Helder. Groen Laren.

De heer Vos: Dank u wel voorzitter. Een reactie op mijnheer Van Midden die zegt: die OZB, daar gaan we niet aan en tornen. Dat lijkt mij een beetje gek, want daar lopen we wel veel geld mee mis en als we het ravijn willen ontlopen dan denk ik dat ze dat toch misschien in overweging moeten nemen. Dat is één. En een suggestie voor mijnheer Loeff. De hertenkamp kost ongeveer 30.000 euro per jaar. Dus ik heb al een gaatje in de begroting gevonden die u onmiddellijk kunt besteden om mooie knolbegonia's in de perken te laten zetten.

De voorzitter: Dank mijnheer Vos. De VVD-fractie, de heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Dank u wel, voorzitter. Dat biedt mij de gelegenheid om nog een stukje van mijn inbreng nog af te ronden. Dank u wel daarvoor. Ik had er twee onderwerpen eigenlijk die ook wel financieel van aard zijn. Ik vroeg me af wat doen wij in kader ook van het zoeken naar geld, dat ook iets waar we het nu over hebben dan, waar we het college willen aansporen om daar actief mee bezig te zijn. Wat doen wij in gemeente of in regionaal verband, grote dan BEL om Europese fonds of andere rijks gelden naar ons toe te geleiden? Om het zo te zeggen houden wij ons daar überhaupt mee bezig. Omdat heel veel andere gemeenten en provincies weet ik dan toevallig, miljoenen weten binnen te harken voor allerlei interessante projecten. Ik hoor daar eigenlijk in Laren nooit iets over. De andere is de zorg meer die ik wil uitspreken, leuk en aardig ook mooi om weer een begroting op te stellen maar hebben we dan ook de mensen ervoor? Dat blijft gewoon een zorgpunt. Ook zie je dat nu weer aan het doorschuiven van allerlei posten naar het nieuwjaar. Dat zullen we elk jaar wel opnieuw tegenkomen maar er waren natuurlijk afgelopen jaren wel bijzondere omstandigheden voor ook op corona of COVID, hoe het wil noemen. Maar wanneer gaat dat een keer echt goed lopen? Wat is de strategie daarop? Daar zouden we nog wel graag een antwoord op willen hebben. Dank u wel, voorzitter

De voorzitter: De heer Loeff.

De heer Loeff: Dank u voorzitter. U vroeg om het kort te houden. We hebben eigenlijk geen opmerking want zijn blij met de toezeggingen van het college die zijn gedaan naar aanleiding van onze behandeling van de kadernota.

De voorzitter: Dank u, mijnheer Loeff. Mevrouw Van Dorst-Brakel.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel. Wij zijn ook tevreden met de antwoorden van de wethouders en de burgemeester. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Van Dorst-Brakel. Dan resteren er nog enkele vragen aan wethouder Van Midden, financieel van aard. Van de heer De Jong, de heer Koldenhof.

De heer De Jong: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het even vanaf hier doen. De heer De Jong, die vroeg inderdaad: sluit de kade nota aan op de jaarrekening? Nou bij mij weten wel, maar ik weet niet of u daar reden heeft van het twijfelen. Volgens mij sluit hij goed aan op de jaarrekening en zijn alle feiten bekend en meegenomen. Ik denk dat u bedoelt als kosten, inflatie en dat soort dingen. Voor zover bekend is het is het meegenomen en wat zei op sommige dingen waarvan we uiteindelijk zeg maar ja herziening nodig hebben de wegen bijvoorbeeld, zijn we bezig om te kijken welke geziene budgetten moeten komen. Dus wat ik zeg voor zover bekend is het is het meegenomen. De heer Vos kwam terug op de OZB. Volgens mij was mijn antwoord helder. Ik heb ik heb een reeks van financiële instrumenten ter beschikking en de OZB neem ik daar op dit moment niet in mee, omdat ik dat op dit moment ook niet nodig vind als ik kijk ook naar de prognoses. VVD vraagt: wat doen wij in Europees verband om geld hiernaartoe te halen? Ik weet het eerlijk gezegd niet precies. Ik weet wel in MRA verband dat dit soort dingen gebeuren, maar wat voor de rest een activiteit zijn. We kijken ook even aan mijn rechterhand. Weet ik niet zo direct. Misschien dat de heer De Groot aanvullend op wat kan zeggen.

De voorzitter: De heer De Groot.

De heer De Groot: U geeft goed aan mijnheer Van Midden, vooral binnen de MRA. Daar is ook een lobby post daar in Brussel. Daar heeft het volledig geloof ik nog wel over gevraagd om juist dat soort gelden hiernaartoe te halen. Dat betekent ook dat als we daar ideeën over hebben dat we ook moeten kijken of dat daarin kunnen brengen. Kijkend naar bijvoorbeeld toerisme, dan gebeurt het een en ander ook van middel uit Den Haag dus het toerisme naar 't Gooi. Dus er zijn middelen die we elders vandaan halen die ons helpen om een aantal doelen te bereiken. Maar zeg maar om een project hier concreet in Laren, dat zou niet één twee drie

weten hoe ik dat kan koppelen aan een fonds in Europa, maar het is de moeite waard om daar nog eens een keertje binnen MRA op te bevragen

De heer De Jong: De tweede vraag van mijnheer voorzitter. Ik kon niet goed verstaan het laatste punt, maar ik vroeg aan van wanneer gaat lopen, wat te lopen? Dat het zeg maar de personeelswervingsloop begreep ik gewoon in de BEL of waar wat?

De voorzitter: De heer Koldenhof.

De heer Koldenhof: Dank u voorzitter. Waar ik me zorgen over maak is dat we allemaal plannen maken zoals u wel bekend heeft VVD daar wel eens een mening over om al die plannen te maken maar dat kunnen we ook allemaal uitvoeren. Hebben daar ook de mensen voor en men vraagt is: wat is nou die strategie voor de toekomst? Om dat ook echt voor elkaar te krijgen om niet telkens weer opnieuw bij een volgende jaar rekening te moeten vragen om het doorschuiven van allerlei budgetten omdat er geen capaciteit voor is.

De voorzitter: De heer Van Midden.

De heer Van Midden: Mijn korte antwoord zou zijn van kijk mee in VIBE. Dat een van de belangrijkste onderdelen van VIBE om uiteindelijk zeg maar zorgen dat we genoeg bezetting hebben om ons plannen kunnen uitvoeren en een van de eerste stap is ook dat we zoveel mogelijk nu vaste mensen in dienst willen hebben, dan zie ik dat er ook stappen ingenomen worden in de komende tijd. Daarnaast zien we ook dat we in staat zijn toch nieuwe mensen en hele jonge mensen aan te trekken. Dat gaat verrassend goed. Maar wat ik al zeg binnen VIBE is dat echt wel een van de meesten van de belangrijkste onderwerpen die die aandacht krijgen. Meer kan ik er niet over zeggen, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dat was het antwoord van de van de wethouder dan komen we volgens mij bij het einde van de tweede termijn. Kijk nog even rond, zijn we klaar voor besluitvorming? Ja. Heeft het voldoende het college kunnen meegeven voor de uitwerking van de begroting? Dat ei dus de komende maanden gelegd worden. Dan gaan we ook tot besluitvorming. De fracties die instemmen met het voorstel, kunnen die hun steun kenbaar maken. Dat zijn de fracties van de VVD, Liberaal Laren, Larens Behoud, D66 en het CDA. De fracties die tegen het voorstel zijn, kunnen die dat kenbaar maken? Dat is de voltallige fractie van Groen Laren. Daarmee is de kadernota aangenomen.

7. Sluiting

De voorzitter: En kom ik bij agendapunt zeven. Maar voordat ik de vergadering sluit wil ik wel graag namens de leden van de gemeenteraad de medewerkers die heel erg hard hebben gewerkt om onder stoom en kokend water alle informatie te verzamelen en deze stukken op te stellen, bedanken. Het hoofd van de afdeling financiën en onze eigen controle zitten hier op de tribune. Onze gemeentesecretaris heeft daar een ongelooflijke bijdrage ook aangeleverd. Ik wil ook voor dit afgelopen seizoen de bodes bedanken die hier vanavond weer ter beschikking staan en wie vanavond zeker ook een inspanning heeft geleverd, zit naast mij namelijk Els Boers, onze griffier die moest thuisblijven omdat er geen treinen rijden. Maar Antoinette heeft haar de hele raad vervangen, dank je wel. Ik wens u, moet je goed gaan blozen Antoinette toch. Dan wens ik u allemaal een hele fijne zomer toe en ik zie u in september.